Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

[...]итэмнай 1921 оной [...]абрин [...] гарана | № 153 (14264) | 1976 оной июнийн 30, среда | Сэн 2 мүнгэн

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НУХЭР М. А. РАДНАЕВЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Түрэһөөр 50 наһа гүйсэһэнтэйнь дашарамдуулан республикын модо бэлэдхэлэй болон түлишын промышленностьда олон жэлэй туршада аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй түлишын промышленностиин управлениин Дээдэ-Үдын леспромхозой директор Мунко Абидуевич **Раднаевые** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Секретариин түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Д. ГОНЧИКОВ.

Улаан-Үдэ хото, Соведүүдэй байшан.
1976 оной июнийн 23.

[...]УЯЛГААЯ [...]ЭНЭЛБЭ

[...]лай леспромхозой Ф. Бурдуковскиин даадаг бригада [...] ондо 102 мянган кубометр модо бэлэдхэхэнь

[...] мянган кубометр. [...]ехэ бүтээсэ республика[...] [...]най энээнһээ урид түй[...]агүй һэн. Байгалай лес[...]озой Ф. П. Бурдуков[...] даадаг бригада арба[...] табан жэлэй түрүүшын [...] 100000 кубометр мо[...]эдхэхэ социалис уялга [...] байгаа.

[...]эдэхи табан жэлэй [...] «Забайкаллес» нэгэ[...] модо бэлэдхэдэг бага [...]ексно бригаданууд [...] дунда зэргээр 15 [...] кубометр модо бэ[...]дэг һэн. Тиихэдэ түрүү [...] бригаданууд һарадаа [...]кубометр модо бэлэдхэ[...] байгаа. Һүүлэй 2—3 [...] туршада леспромхо[...] энэ техникээр хангаг[...] байна. Энээнэй үндэ[...]ури дээрэ түрүү техно[...]бтэрүүлхэ, модо бэ[...]эг бригадануудай ажа[...] эмхидхэл һайжаруулха, [...]эрнин ашаг үрэ дээ[...]хэ арга олгогдоһон [...]

[...] Олим[...]инэй ба Ажалай Улаан [...]орденуудаар шагнагда[...] В. П. Парамоновой ба [...] Щукинай даадаг (Ху[...]анай леспромхоз) бри[...]ууд техникээ бүтээсэ [...]гээр хэрэглэхэ зорил[...] ажалаа 1,5 халаанда [...]лэжэ, модо бэлэдхэлэй [...]ексно бригаданудай [...] шадалаар жэл соо 43 [...] кубометр модо бэлэд[...]шадаа һэн.

[...] жэшээень дэмжэһэн [...] Бурдуковскиин даадаг [...] 1974 ондо 21 мян[...]бометр модо бэлэдхэ[...]бариа 35,7 мянган ку[...]тэ хүргэһэн байна. [...]э энэ бригада трак[...] ба модошон бүхэнэй [...] бүтээсэ ехээр дээшэ[...]

[...]омоо Итанцын лес[...]озой Л. С. Мельнико[...]тэлбэрилдэг бригада [...]гаа эмхидхэлые на[...]лан һайжаруулһанаа [...] түрүү бригаданудай [...]гээр ажалаа 1,5 ха[...] эмхидхэжэ, жэл соо [...]нган кубометр модо [...]эһэн юм.

[...]ондо жэлэй эхиндэ [...] Бурдуковскиин даадаг [...] томодхогдоһон, [...] 1,5 халаанда эмхид [...]болоһон байна. Брига[...]шүүдэй тоо 18-да хүр[...]н, хоёр трактор, нэгэ [...]э трактор тэдэндэ үг[...]юм. Урда жэлэйхитэй [...]хада, бригадын түсэб [...] дээшэлээ. Гэбэшье [...] энэ түсэбөө болзор[...]урид амжалтатайгаар [...]э шадаа. Жэлэй ту[...]еһоор 68,3 мянган ку[...] модо бэлэдхэхэ даа[...]80 мянган кубометртэ [...] байна. Бригада [...] табан жэлэй түсэ[...]социалис уялгануудаа [...] дүүргээ.

[...]адахи табан жэлэй шу[...] зорилго үйлэдбэриин [...]рэ дээшэлүүлхэ, про[...] шанар һайжаруул[...]лтэ дүүргэхын түлөө [...] леспромхозой мо[...]ой дунда үргэнөөр дэл[...] Энэ мүрысөөндэ орол[...] нүхэр Бурдуковскиин [...] 1976 ондо 102 000 [...]тр модо бэлэдхэхэ шо[...]алис уялга абаба.

Дээшэлүүлэгдэһэн уялгаяа ямар аргаар дүүргэхэб гэхэдэ, бригада ажахын тоосоондо орохо юм. Томодхогдоһон комплексно энэ бригада бэлэдхэһэн, таллуулһан модоёо өөһэдынгөө хүсөөр автомашинада ашажа ябуулдаг болоо.

Модо отолон унагаагша, тракторист, чокеровщик, погрузчигай оператор, бульдозерист, слесарь-запабарилагша бригадын бүридэлдэ ороно. Модо таллуулгын гурбан трактор, бульдозер, хоёр погрузчик, бензо-хюрөөнүүд, гидроклинүүд, дулаасуулагдадаг гэр, автобус бригадын мэдэлдэ үгтөө.

Бригада гаргашалһан түлишын, тоһоной, трос гэхэ мэтын тоо бүридхэл өөрөө хэдэг юм. Бригадын гэшүүн бүхэнэй хамтын хэрэгтэ оруулһан туһа нэмэриин зэргээр, тогтоогдоһон коэффициентын еһоор салин хубаагдана.

Модо бэлэдхэдэг бригадые томодхожо, модо ашажа ябуулдаг ажал дүүргэхэ даабари үгэхэдэ, ажалай саг зүбөөр хэрэглэхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга олгогдоно гэшэ. Бригада иимэ гуримаар ажаллахадаа, модо бэлэдхэхэ, таллуулха, автомашинануудта ашажа ябуулха бүхы хүдэлмэри саг соонь дүүргэхые оролдоно, тиимэһээ һайн үрэ дүн түйлана.

Бүхы хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэхын тула бригадын совет һунгагдаа. Тус совет ажалай үрэ дүн согсолдог, мүрысөө дэлгэрүүлхэ, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, модошодые хүмүүжүүлхэ асуудал шиидхэнэ.

Шэнэ уялга абаһан энэ бригада хэлэһэнээ заатагүй бэелүүлхэ байһандаа батаар этигэнэ. Энэ этигэл найдабаринь өөрын үндэһэ һууритай. Бригада эбтэй эетэй бүлэ болонхой, хэрэгтэй бүхы техникээр, зэр зэмсэгээр хангагданхай.

Модошод хэлэһэн үгэеэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Таба һарын туршада 40699 кубометр модо бэлэдхэхэ аад, 49600 кубометр модо бэлэдхэн таллуулаа, автомашинануудта ашажа ябуулаа. Тракторай халаанай бүтээсэ 104 кубометртэ, хүдэлмэришэн бүхэнэй үдэрэй бүтээсэ 18,8 кубометртэ хүргэгдэһэн байна. Бригада хахад жэлэйнгээ даабарине болзорһоонь 21 хоногоор уридшалан дүүргэв.

Түрүү энэ бригада түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амараагүй. Ажалай эмхидхэл улам һайжаруулһанай, ажахын тоосоо нарижуулһанай ашаар ой соохи бүхы хүдэлмэри бригадынгаа хүсэ шадалаар дүүргэхэ зорилго урдаа табина. Бэлэдхэн таллуулһан модо ашажа ябуулаад, хэрэглэгшэдтэнь хүргэдэг болобол, бригада бригадна подряд хэрэглэхэ аргатай болоно. Иимэ зорилго урдаа табинхай.

В. НИКОЛАЕВ.

НООҺОН—МАНАЙ БАЯЛИГ

ТҮЛЭГ ДУНДАА

Арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ Захааминай аимагай Михайловкын совхозой хонишод бүгэдэ арадай социалис мүрысөөндэ оролсожо, дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа һэн. Хонидой түл абалга, ноохо хайшалалгада оүхы хонишод ехэ анхаралаа хандуулна. Мүнөө эндэ хонишодой ажалай хоёрдохи халуун хаһа — ноохо хайшалалга түлэг дундаа ябана.

Зэдэ голой урда ба хойто талануудта оньһожоруулагдаһан хоёр пункт хүдэлгэгдэжэ, июниин 21-һээ түрүүшын дүрбэн үдэрэй туршада 2 440 хонин үбэлэйнгөө нэхыпээ сүлөөлэгдэбэ. Тиихэдэ энэ жэлэй 850 хурьган хайшалагдаа. Ингэжэ хайшалагшадай оролдосын ашаар түрүүшын 69 центнер «сагаан алтан» бэлэдхэлэй пунктда оруулагдаба. Совхоз бүхыдөө 270 центнер һайн шанартай ноохо гүрэндэ тушааха түсэбтэй юм.

Бургалтайда тодхогдоһон хоердохи пунктда Михайловкын дунда һургуулиин 8—9 классуудай 44 һурагша ажаллана. Тэдэнэр эндэхи амаралтын ба ажалай лагерьта байрлажа, багшанар Долгор Дымбеевна Тулонова, Клавдия Цыденжаповна Лупсанова гэгшэдэй хүтэлбэри доро ажаллана. Эндэ хоёрдохи жэлээ электро-хайша барижа байһан Слава Бадмаев, Володя Цыденов, Доржо Намсараев, Вася Тулонов, энэ жэлдэ түрүүшынхеэ хонин хайшалжа эхилһэн Таня Тарбаева, Дарима Баирова, Дарима Самбуева, Тоня Ардаева, Валера Доржиев гэгшэд һайнаар ажаллана. Зэдын урда бэедэхи хайшашад соолоо Долсон Дармаева, Долгор Гырылова, Очир Дондоков, Санжай Жигжитов гэгшэд үдэр бүри 40—45 хонин һайнаар хайшалжа, бүлтанай дундаһаа шалгарна.

Хонидой ноохо хайшалагшадай дунда социалис мүрысөөн һайнаар эмхидхэгдэнхэй. Үдэр бүри хайшалалгын дүн гаргагдажа байдаг. Мүрысөөндэ илагшадта мүнгэн шан барюулагдана, баяр баясхалан соносхогдожо, радиогоор мэдээсэгдэнэ.

Совхозой ажалшад бүхы хонидой ноохо ажалай 10 үдэрэй туршада хайшалжа дүүргэхэ зорилго урдаа табинхай.

Ц. НАЙДАНОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ТҮРҮҮШЫН 80 ЦЕНТНЕР...

Аимаг дотороо «сагаан алта» хуряаха харюусалгата хүдэлмэреэ түрүүлэн эмхитэйгээр эхилһэн манай ажахын хайшашад мүнөө 4 мянга шахуу хонинной ноохо хайшалжа, бэлэдхэлэй пунктда түрүүшын 80 центнер ноохо тушааба. Колхозой томодхогдоһон пунктда ажалладаг 39 хайшашад мүнөө үдэртэ 500 -600 гаран хонинной ноохо хайшална. Ноохоноо сүлөөрһэн хонидынь тэрэ дороо креолинай холисотой ванна-да оруулагдана.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ наранай элшын хурсадажа захалхада хонидой ноохон хөөрэжэ, хайшашадшье урматай ажаллана. Колхозой хайшашад ноохо хайшалалгаяа түргэн дүүргэжэ, нарин ноохо ехээр тушаахын түлөө мүрысөөгөө эдэ үдэрнүүдтэ улам эршэдхэжэ байна.

А. АНДРЕЕВА.
Яруунын аймаг,
«Дружба» колхоз.

АЛЕКСАНДР РАЙСАНОВ ЭРХИМЛЭНЭ

Урда жэлнүүдтэ хонидойнгоо ноохо отделени бүхэндэ хайшалдаг байһан һаа, мүнөө 36 машинкатай томодхогдоһон нэгэ пункт шэнээр түхеэрээбди. Һүүлэй дүнгөөр хайшашаднай гурбан үдэрэй туршада 2 мянга гаран хонинной ноохо суглуулжа абаба. Хайшашадай дунда дэлгэрһэн мүрысөөндэ дүршэлтэй бэрхэ Александр Райсанов эрхимлэнэ. Тэрэ түрүүшын үдэрһөө эхилжэ үдэр бүри 60 хонинной ноохо хайшална. Мүн бэрхэ хайшашан Бальжима Абидуева үдэрэй туршада 60—70 хонинной ноохо абажа, Александр Райсановтан ана мана мүрысэнэ.

С. АГАФОНОВ.
«Дружба» колхозой парткомой секретарь.

Хяагтын аймаг.

ҮҮЛТЭРТЭ ХОНИДОЙ ВЫСТАВКЭ-АУКЦИОН

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикымнай ажахынуудта хонидой үүлтэр һайжаруулжа, ашаг шэмыень улам дээшэлүүлхэ талаар горитой хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа, яһала һайншаамаар дүн туйлагдадаг болоо. Энээниинь юугээр гэршэлэлтэйб гэхэдэ, недондо ойматуудай колхоз, совхозууд хониной 19 мянган тонно тарган мяха, 7399 мянган тонно нарин ноохо абажа, Эхэ орондоо тушааһан байна. Тиихэдэ үнгэрһэн юһэдэхи табан жэлэй туршада хонинной мяха абалга 92,9 мянган тонно, ноохон 33985 тонно хүрэтэрөө дээшэлжэ, ажахынууд гол һалбаринуудайнгаа нэгэн болохо хони үсхэбэрилгэһөө нилээд ехэ олзо оруулдаг болоо.

Мүнөө республикымнай аймаг бүхэндэ хонидоо искусственна аргаар үрэжүүлжэ, үүлтэрыень һайжаруулха хүдэлмэреэ һайнаар ябуулһанай ашаар ашаг шэмыень горитойгоор дээшэлүүлдэг түрүү бригада, ажахынууд захаһаа бии гээшэ. Тиин эдэнэй түрүү онол арга, дүршэл шадабари үргэнөөр харуулжа, бүри дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор Дээдэ-Онгостойдохи ипподром дээрэ үнгэргэгдэһэн үүлтэртэ хонидой выставкэ-аукцион олондо яһала һонирхогдоо.

Заншалта болоһон энэ гурбадахи выставкэ-аукциондо Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз, Хэжэнгын аймагай Загапатын, Зэдын аймагай Борьёогой совхозууд, Ивалгын ОПХ бусадһаа олон эмэ түлгэ, зуһагуудые, хусануудые асаржа харуулһан, худалдаһан байна. Бүхыдөө эндэ 214 хонин выставкэдэ табигдажа, тэрэнэй 107 хуса аукционой гуримаар ажахынуудта худалдагдаа.

Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй хонин бусадһаа юугээрээ илгаатайб гэбэл, нимэ байна. Хүршэ Шэтын областиин ажахынуудта үсхэбэрилэгдэдэг хонин нютагайнгаа эрхэ байдалда тааранги, жэхалиг бэетэй, ноохо ехэтэй һаань, Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй хонин нарин ноохо булюу ехээр үгэдэг, шэмэрүүн хүйтэн үбэлые ядамаггүй дабажа, ашаг шэмэеэ доошолуулдаггүй байна. Тиимэһээ нарин ноохо ехээр абаха шэглэлтэй ажахынуудай үсхэбэрилхэдэ нимэ үүлтэрэй хонид нилээд ашагтай байһаараа илгарна.

Мүнөө республика доторнай Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй 193,3 мянган хонин үсхэбэрилэгдэнэ. Илангаяа Зэдын, Сэлэнгын аймагуудта бүхы хонидойнь хахадһаа ехэ хубинь нимэ үүлтэрэй болгогдоһон, ажахынуудта горитой олзо оруулна. Тиихэдэ Хэжэнгын аймагта мүнөө 18,2 мянган хонин Забайкальска үүлтэрэй буряад түхэлэй гэжэ тодоруулагданхан. Гадна ашаг шэмэ ехэтэй һайн үүлтэрэй хони тусгаар амяарлажа һүрэг болгоод олошоруулжа байдаг ажахынууд захаһаа олон ааб даа. Нимэ хүдэлмэри ябуулдаг колхоз, совхозууд гансашье өөрынгөө һүрэг хонидой үүлтэр һайжаруулдаг бэшэ, мүн үсхэбэрилһэн үүлтэртэ эмэ түлгэ, зуһагуудаа, хусануудаа хүршэ ажахынуудта худалдажа, горитой туһаламжа үзүүлдэг байна. Жэшээлбэл, Ивалгын

хаһаа гадна, үүлтэрыень һайжаруулхадаа ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлдэг байһыень гэршэлнэ.

Выставкын экспертнэ комиссиин шалгажа элирүүлһэнэй удаа үүлтэртэ малай республиканска нэгэдэлэй 381-дэхи номерой хуса, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой 00967-дохи номерой эхэ хонин үүлтэрэйнгээ, ашаг шэмынгээ талаар бусадһаа булюу һайн байжа, заншалта энэ выставкэдэ чемпион-рекордсмен гэжэ тоологдобо. Эмэ зуһагууд соохоо Загаһатын совхозой, хусанууд соохоо Ивалгын ОПХ-гай, түлгэнүүд соохоо «Коммунизм» колхозой хонид шалгараа. Экспертнэ комиссиин тодоруулһан эрхим үүлтэрэй хуса, эхэ хонин, эмэ зуһаг, түлгэдэ выставкын медальнууд зүүлгэгдэжэ, эзэдтэнь — дурсагдагша ажахынуудай хонишод, мэргэжэлтэдтэ Хүндэлэлэй грамота, диплом, мүнгэн шан барюулагдаа.

Удаань үни хүлеэгдэһэн аукцион эхилжэ, нэн түрүүлэн Борьёогой совхозой хусанууд худалдаанда табигдаба. Тус бүреэ 239 түхэригэй арба гаран зуһаг хусануудые Сэлэнгын аймагай Химицын совхоз 10 процент нэмэлтэ түлбэри түлэхөөр абаа. Эндэ Ивалгын ОПХ гай асарһан

ОПХ үнгэрһэн табан жэлэй туршада республикынгаа ажахынуудта 1907 хони худалдаа юм. Мүн Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Коммунизм», «Победа» колхозууд, Борьёогой, Загаһатын совхозууд жэл бүри үүлтэртэ хонин олоор ажахынуудта худалдана.

Һайн үүлтэрэй хони олоор үсхэбэрилдэг дээрэ дурсагдаһан ажахынуудай нэгэн — Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоз нёдондо бүхыдөө 2022 центнер ноохо абажа, «сагаан алта» суглуулгаяа 1971 онойхиһоо 49 центнерээр дээшэлүүлээ. Тиихэдэ 1975 ондо 100 эхэ хонин бүриһөө 94 хурьга түлжүүлжэ мүнөө 17849 эхэ хони хэдэн арбаад һүрэг болгон эмхидхээд, харууһална. Энэ тоо, баримта юу харуулнаб гэхэдэ, түрүү ажахынууд хонидоо олошоруулхусануудые Сэлэнгын аймагай «Эрдэм» колхоз Һахалиин совхозтой булялдажа, аяар 50 процент нэмэлтэ түлбэри үгэхөөр худалдажа абаха болобо. Загаһатын совхозой хонидые аяар дүрбэн ажахы булялдажа, Уланхаанай совхоз 75 процент нэмэлтэ түлбэри үгэжэ абаба. Ингээд ерэхэлээрээ, энэ аукционой дүн гансашье түрүү дүршэл, онол арга дэлгэрэнгыгээр харуулаа бэшэ, мүн һайн үүлтэрэй хони үсхэбэрилхэдэ ашаг шэмэншье ехэ, худалдахадашье баринашатай байһыень элеэр гэршэлбэ.

Вл. ЖИГЖИТОВ,
манай тусхай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: аукциондо асарагдаһан хонид. Үүлтэрэйнгээ, ашаг шэмынгээ талаар эрхимлэһэн хуса, эхэ хониндо медальнууд зүүлгэгдэв.

ТАСС — Шэнэ һонин

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ НҮХЭР Э. ХОНЕККЕРТЭЙ ХӨӨРЭЛДЭБЭ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев СЕПГ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Э. Хонеккертэй июниин 28-да Берлиндэ уулзаба.

Коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй, мүнөөнэй уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнуудаар аха дүү хоёр оронoй партинуудай хүтэлбэрилэгшэд һанамжануудаа хэлсэһэн байна. Европын Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференцидэ бэлдэхэ талаар СЕПГ-гэй хэһэн хүдэлмэрине нүхэр Л. И. Брежнев үндэрөөр сэгнээ.

КПСС-эй ба СЕПГ-гэй, Советскэ Союзай ба Германиин Демократическа Республикын хоорондохи али бүхы харилсаанай хүгжөөгдэһөөрнь сэдьхэлээ ханажа байһанаа нүхэд Л. И. Брежнев, Э. Хонеккер мэдүүлбэ.

Хани барисаанай оршон байдалда үнгэрһэн уулзалгада КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд П. А. Абросимов хабаадаһан байна.

(ТАСС)

НҮХЭР Л. И. БРЕЖНЕВ НҮХЭР И. БРОЗ ТИТОТЭЙ УУЛЗАБА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев СКЮ-гэй Түрүүлэгшэ, СФРЮ-гэй Президент Иосип Броз Титотэй июниин 28-да Берлиндэ хани еһоор уулзаба.

Хөөрэлдөөнэй үедэ Л. И. Брежнев, Иосип Броз Тито Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай болохоёо байгаа конференциин асуудалнуудаар, шахардуу байдал һуларуулгые гүнзэгыгүүлхын түлөө, бата эб найрамдал ба арадуудай аюулгүй байдал хангахын түлөө гол шухала асуудалнуудаар панамжануудаа хэлсэһэн байна.

Партиина ба гүрэнэй талаар совет-югославиин харилсаае хүгжөөхэ зарим асуудалнуудые эдэнэр зүбшэн хэлсэбэ.

Совет талаһаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарев, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн К. В. Русаков, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүндэ кандидат А. М. Александров, КПСС-эй Центральна шалгалтын комиссиин гэшүүн А. И. Блатов;

Югославиин талаһаа — СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гүйсэдхэхэ комитедэй секретарь Стане Доланц, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн Пётр Стамболич, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гүйсэдхэхэ комитедтэхи секретарь Александр Голичков, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, Босни ба Герцеговиныя Коммунистнуудай Союзай ЦК-гай түрүүлэгшэ Бранко Микулич, СКЮ-гэй ЦК-гай Президиумэй уласхоорондын харилсаанай ба холбоо барисаанай таһагые даагша Владислав Обрадович гэгшэд уулзалгада хабаадалсаһан байна.

(ТАСС).

Л. И. Брежнев К. Есперсентэй уулзаа

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Даниин Компартиин Түрүүлэгшэ К. Есперсентэй июниин 28-да Берлиндэ уулзаба.

Хани барисаанай ба үнэн зүрхэнэй оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ уласхоорондын байдалай ба дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй гол шухала асуудалнуудаар һанамжануудаа хэлсэжэ. КПСС-эй ба Даниин Компартиин хоорондоо үгэеэ ойлголсожо, аха дүүгэн һанал нэгэтэй байһыень баталба.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев хөөрэлдөөндэ хабаадаба.

(ТАСС)

Хани ёһоной уулзалга

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев Грециин Компартиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Х. Флоракистай июниин 28-да Берлиндэ уулзаба.

Грецидэ эб найрамдал, демократи ба социальна дэбжэлтэ хангахын түлөө Грециин коммунистнуудай хэдэг тэмсэл тухай нүхэр Флоракис үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ хөөрэбэ. Ажалшадай үндэһэн аша туһын түлөө, оронойнгоо национальна бэеэ даадаһ байдалай түлөө, социализмын суртал һургаалнуудай түлөө Грециин Коммунис партиин эрэлхэг ба залан сэхэ тэмсэлтэй һанал нэгэтэй байһанаа нүхэр Л. И. Брежнев совет коммунистнуудай үмэнэһөө мэдүүлээ.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, КПСС-эй ЦК-гай секретарь Б. Н. Пономарёв, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев хөөрэлдөөндэ хабаадаһан байна.

(ТАСС).

Финляндиин Президент хөөрэлдөөнүүдые хэжэ дүүргээ

ЛЕНИНГРАД. (ТАСС). Финляндиин Республикын Президент Урхо Калева Кекконен Советскэ Союзай хойто ба зүүн районуудаар ябажа танилсаһанайнгаа һүүлээр июниин 28-да Ленинград ерэбэ. Финляндиин Президентын хүндэлэлдэ Ленинград хотын Соведэй гүйсэдхэхэ комитет обед эмхидхэһэн байгаа.

У. К. Кекконен Эхэ орондоо бусахаяа энэ үдэр Ленинградһаа мордобо.

Эхэ орондоо бусахаяа мордобо

Иорданиин Хашимитскэ королевствын король Хусейн Бен Талал, королева Алия Амман нютагаа ошохоёо июниин 28 да Сочиһоо мордобо. СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо С. Б. Ниязбеков болон бусад тусхай тушаалтад аэродром дээрэ хүндэтэ айлшадаа үдэшэбэ.

(ТАСС).

[...]ААНАШЬЕ [...]ЭРЭГТЭЙ

[...]эй жэлнүүдтэ республи[...] промышленна пред[...] илангаяа «Сель[...]» нэгэдэлэй завод, [...]инууды хүдэлмэри[...] инженерно-техническэ [...]рилэгшэд колхоз, сов[...]ай малшад, механиза[...]ай хүшэр хүндэ ажа[...]нгэдхэхэ оньһон түхеэ[...]үүдые ухаалан зохёодог [...]ой. Шэнэ-Бэрээнэй за[...]гын заводой хүдэлмэ[...] мэргэжэлтэд тарилга, [...]ын үедэ механизатор[...] ажалайнгаа һүүлээр [...]ааха, һэрюусэхэдэ таа[...]дэл душ зохёон бүтээ[...] түхеэрэлгэнь тракторай [...] тодхогдонхой. [...] хүйтэн үһанай 70—70 [...]багтаамжатай хоёр баг[...]гдаһан, мүн нэгэ[...] [...]аажа бүлеэдхэхэ лев[...] юм. Тэргын хажуу та[...]бортдо нюураа угааха [...]элгэ бии. Иимэ нүүдэл душта нэгэ дороо дүрбэн хүн бэеэ угааха аргатай.

— Мүнөө табан түхеэрэлгэ бүтээгээд байнабди. Булта аймагаймнай ажахынуудта эльгээгдэхэ юм. Хэрбээ һайшаагдаа һаань, олоор бүтээхэмнай элитэ. Зүгөөр түмэр хоолой, соргонуудһаа эхилээд, олон зүйлэй материал дуталдана,— гэжэ заводой ахамад инженер Степан Семенович Шевелев мэдүүлээ һэн.

Бэеэ угааха энэ нүүдэл түхеэрэлгэ гансашье механизаторнуудта бэшэ, мүн хонидой ноохо хайшалдаг пунктнуудай хайшашадай, томодхогдоһон фермын һаалишадай хэрэглэхэдэ баһал таарамжатай байна.

Вл. ДОРЖИЕВ.
Загарайн аймаг.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ САГ ҮРГЭЛЖЫН КОМИССИНУУДТА

Үсэгэлдэр Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй саг үргэлжын 8 комиссиин: тэрэ тоодо мандатна элүүрые хамгаалгын ба социальна тэдхэмжын, байгаалиие хамгаалха, гэр байрын коммунальна ажахын, болбосон түхэлэй болон харгы барилгын, залуушуулай хэрэг эрхилхэ хүлөө ажахын, промышленностиин, транспортын ба хэлхеэ холбооной, худалдаа наймаанай, нийтын эдеэ хоолой болон [...] ажаһуудалай эрилтэ хангаха комиссиин заседани болобо. Заседанинууд дээрэ комиссинууд табигдаһан асуудалнуудаа зүбшэн хэлсэһэн байна.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ЮҺЭДЭХИ ЗАРЛАЛАЙ ГУРБАДАХИ СЕССИИН НЭЭГДЭХЭ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй сесси 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 10 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо нээгдэхэ.

БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ СТАРЕЙШИНЭНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ЗАСЕДАНИ ТУХАЙ

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй старейшинэнүүдэй соведэй заседани 1976 оной июниин 30-да үглөөнэй 9 сагта Соведүүдэй байшангай конференц-зал соо болохо.

МҮРЫСӨӨНЭЙ ХҮМҮҮЖҮҮЛХЫ ҮҮРГЭ

ДҮЙ ДҮРШЭЛ — НИИТЫН БАЯЛИГ

Үйлэдбэриин ашаг үрэ, хүдэлмэриин шанар улам дээшэлүүлхэ гэһэн гол үряатайгаар КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэреэр баталагдаһан арбадахи табан жэлнай сортоото алхамтайгаар урагшаа дабхина. Түрүүшын жэлэй түсэбгэ даабаринуудаа, абаһан уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн ажалшадай коллектив бүхэндэ дэлгэрэнхэй. Жэлэи эхинһээ түсэб хараагаа амжалтатай дүүргэхэ хэрэгтэ Бага-Холбоолжоной уурхан, Галуута Нуурай шахта, Сэлэнгын, Галуута Нуурай, Ардасаанай леспромхозууд горитойхон хубитаяа оруулаанхай. Таба һарын туршада 606 мянган тонно шулуу нүүрһэн малтагдаа, 90 мянган кубометр модон бэлэдхэгдээ.

Аймагай барилгын организацинуудта 10.204 мянган түхэригэй барилга-хабсаралгын ажал хэгдээ. Галуута Нуурай ГРЭС-эй 828-дахи СПМК-гай, Сэлэнгын 3-дахи ПМК-гай коллективүүд һайн амжалтануудые туйлаа.

Хүдөө ажахымнай хүдэлмэрилэгшэд гүрэндөө мяха тушааха хахад жэлэйнгээ түсэб 122 процент дүүргээ. Сэлэнгын, Химнын, Кировэй нэрэмжэтэ совхозуудай, «Эрдэм», Карл Марксын, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозуудай малшад гүрэндэ мяха, һү тушааха талаар амжалтатай. Социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар эдэ зарим амжалтанууд туйлагдаа гэжэ хэлэлтэй. Ушар юуб гэхэдэ, социалис мүрысөөн хадаа экономико улам хүгжөөхэ, үйлэдбэриин нөөсэ, арга боломжонуудые элирүүлэн хэрэглэхэ, тиигэжэ арадай ажахын түсэб үлүүлэн дүүргэхын түлөө тэмсэлэй шухала хүсэн, зэбсэг мүн болоно.

Ажахынгаа бүхы һалбаринуудта социалис мүрысөө эмхидхэдэг зарим тэды дүршэл тухайгаа хэдэн үгээр дурдалтай. Мүрысөөе нүлөө ехэтэй болгохын тулада социалис уялгануудые абаха хэрэгтэ онсо анхарал табигдана. Мүнөө хүн бүхэнтэй хөөрэлдэжэ, арга боломжыень хараадаа абажа, социалис уялгануудые абадаг гурим манай аймагай предприяти, колхоз, совхоз бүхэндэ үндэһэлэнхэй гэбэл, алдуу болохогүй. Мүрысөөнэй дүнгүүдые согсолхо, үрэ дүнгүүдтэйнь ажалшадые танилсуулха, ойлгуулха талые гуримшуулаабди. Һаалишадай, түл абажа байһан хонишодой, үбһэшэдэй, хабарай тарилгын, ургаса хуряалгын үедэ комбайнернуудай, трактористнуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүнгүүд арбан хоног бүхэндэ гаргагдадаг юм. Нооһо хайшалалгын үедэ табан хоногой дүнгүүд согсологдодог.

Жэлэй эхиндэ аймагай ажахынуудай хоорондо мүрысөөнэй хэлсээнүүд баталагдадаг. Хэлсээнэй ёһоор жэлэй туршада мүрысэгшэ ажахынуудые жэлдээ хоер удаа бэе бэеэ шалгалсадаг юм. Социалис мүрысөө үндэргүүлхэ хэрэг саашадашье һайжа- руулхын тулада партиин райком зохихо хүдэлмэри ябуулжа байна. Үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэд, пропагандистнар, политинформаторнууд, агитаторнууд, аймагай партийна организациин элидхэлшэд, лекторнууд энэ хэрэгтэ хабаадуулагдаһанхай.

Мүрысөөнэй дүнгүүдые олондо ойлгуулха хэрэгтэ агитаторнууд онсо үүргэтэй юм. Тэдэнэр арбан хоног бүхэндэ дүнгүүдые согсолдог, «дайшалхы хуудаһан», «Сахилгаан» болон шүүмжэлхы хуудаһануудые гаргадаг байна. Тиимэһээ партиин райком агитколлективүүдэй бүридэлые һайнаар хаража үзэдэг, дүршэлтэй коммунистнуудые агитатораар томилхыень эхин партийна организацинуудта дурадхадаг. Һүүлэй үедэ агитколлективүүдэй хүдэлмэри нилээд һайжараа гэжэ тэмдэглэлтэй. Энэ хэрэгтэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һүнэй фермые даагшад С. Г. Черных, Д. Б. Лубсанова, Сэлэнгын совхозой Билюутын отделениие эрхилэгшэ Д. Б. Дашиев, луговод Ц-Д. Ц. Буянтуев, «Эрдэм» колхозой һаалишан А. Д. Цыбендоржиева, экскаваторщик П. В. Балалаешников болон бусад абьяастай агитаторнууд юм.

Хүдэлдэг хүнүүдэй хоорондо үнэхөөрөө ажалай урилдаан болоо хадаа социалис мүрысөөн үрэ нүлөө ехэтэй, дэлисэтэй болодог гэжэ бодото байдал харуулна. Тиимэһээ партиин райком ажалшадай мэргэжэл бүхэнние анхаралдаа абан, мүрысөө дэлгэрүүлхые оролдоно. Һүүлэй үедэ аймагаймнай хонишодой дунда дэлгэрһэн мүрысөөн муу бэшээр ябуулагдана гэжэ тоолонобди. Жэл бүхэндэ зуун хонин бүхэнһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга абаһан хонишодто «Аймагай эрхим хонишон» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдодог, үнэтэ шангууд барюулагдадаг. Гадна табан жэлэй туршада жэл бүри зуун эхэ хонин бүриһөө 90-һээ доошо бэшэ хурьга абаһан хонишондо «Аймагай мастер-хонишон» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоод, тусхай диплом барюулагдана. Иимэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн хонишоной салин 20 процентээр дээшэлдэг юм. Мүнөө манай аймагта 40 гаран хонишод мастерай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Тэдэнэй тоодо аймагтаашье, республика соогоошье мэдээжэ болоһон Ленинэй орденто Б. Г. Банзаракцаева, В. Г. Романова, Ж. Б. Санжиев, Ажалай Улаан Тугай орденто А. М. Акулов, Н. Т. Дамбаев болон бусад оролсоно. Эдэ нүхэдэй баян дүй дүршэлые олондо ойлгуулха, дэмжүүлхэ талаар партиин райкомой, «Улаан Сэлэнгэ» газетын редакциин зүгһөө зарим тэды хүдэлмэри ябуулагдаа. Һүүлэй үедэ хонишод А. М. Акулевай, Б. Г. Банзаракцаевагай, В. Г. Романовагай дүй дүршэл согсологдон хэблэгдээ бэлэй. Зуун хонин бүхэнһөө зуу гаран хурьга абагшад жэл бүхэндэ аймагайнгаа редакцида уулзажа, дүй дүршэлөө, бодожо ябаһан һанал бодолоо хөөрэлдэдэг заншалтай болонхой. Эдэ уулзалганууд ехэ нүлөөтэй гэхэдэ, алдуу болохогүй. Долоон жэлэй саана түрүүшын уулзалгада зуутан аймаг соомнай 3 хүн байгаа һаа, һүүлшын жэлнүүдтэ зуутанай тоо гуша гаран болонхой. Энэ жэлдэ хэды хүндэ хүшэр үбэлжэлгэ дабажа гарабашье, хонишодой 30 коллектив «зуутанай» тоодо оролсоо. Тэдэнэй дунда түрүүшынхеэ энэ үндэр нэрэ зэргэдэ 14 хонишон хүртэһэн байха юм.

Дүй дүршэлөө халан абалсахын тулада Зэдын аймагай хонишодтой манай хонишодой мүрысөөн ехэ үүргэтэй, хоорондоо баталһан мүрысөөнэй ябаса шалгахадаа, манай хонишод Д. Я. Свистуновой, С. Ч. Банзаракцаевагай, Г-Ц. Г. Цыремпиловагай отаранууд хүрэжэ, ажалтайнь танилсаһан, дүй дүршэлөө хубаалдаһан байха юм. Нүхэр Свистуновой дүй дүршэлтэй танилсуулһан тусхай хуудаһан аймагаймнай газетэдэ толилогдоо һэн. Иигэжэ хүршэнэрэйнгөө ажалтай танилсажа, ажалаа саашадаа улам урагшатай болгохомнай дамжаггүй.

Аймагаймнай хүдөө ажахыда эбэртэ бодо мал үсхэбэрилгэ ехэ һуури эзэлдэг. Тиимэһээ һаалишад болон мал адуулагшадай дунда ябуулагдадаг мүрысөөе үргэдхэхэ гэжэ оролдодогбди. Колхоз болон совхоз доторхи һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй мүрысөөнэй дүн һарадаа нэгэ удаа гаргагдадаг юм. Мүрысөөндэ илаһан коллективтэ дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг байна.

Аймагай малшадай мүрысөөнэй дүн һарадаа нэгэ удаа гаргагдадаг юм. Эрхим фермэнүүдтэ КПСС-ай райкомой болон аймагай Соведэй гүйсэдкомой дамжуулгын Улаан туг барюулагдана. Һаалишадай, ажахынуудай фермэнүүдэй мүрысөөнэй бюллетень «Улаан Сэлэнгэ» газетэдэ һара бүри толилогдоно. Мүнөө үбэлэй үедэ дэлгэрһэн мүрысөөнэй дүн согсологдоод, зунай үедэ һаамхай үнеэн бүхэнһөө аймагаараа 1.200 килограмм һү haaxa зорилго манай һаалишад урдаа табяад, ажаллажа байна. Мүрысөөнэй манлайда аймагай эрхим һаалишад Т. С. Закирова, Н. Л. Тадвашкина гэгшэд таба һарын туршада тус бүридөө 1.860 килограмм һү һаагаад түрүүлжэ ябанад.

Мүнөө бидэнэр аймаг соогоо жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 3.000 гаран килограмм һү һаадаг һаалишадай тоо олон болгохын түлөө мүрысөө эмхидхэнхэйбди. Нёдондо жэлдэ гурбан мянгаһаа дээшэ һү һааһан 11 һаалишан һаяшаг аймагай газетын редакцида сугларжа, энэ мүрысөөе үргэнөөр дэлгэрүүлхые уряалһан байна. Нэмэл бэшэг соогоо тэдэнэр иимэ амжалта яажа туйлаһан тухайгаа дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байха юм.

Сэлэнгын аймагай түрүүшын стахановка, Ленинэй эрдэнто, РСФСР-эй нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй депутат байһан Д. Б. Эрдынеевагай нэрэмжэтэ тусхай шан бии болгогдоо. Үнеэн бүхэнһөө жэлдээ 3.000 килограмм һү һааһан һаалиин фермэдэ энэ шан барюулагдаха юм.

Һүнэй фермэнүүдэй ажалтай, ажабайдалтайнь (илангаяа үбэлэй үедэ) танилсаха зорилгоор, олохон колхоз, совхозуудта аймагай һү һаалиин фермэнүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн үнгэргэгдэһэн байха юм. Дэбээнэй, Булагай, Жаргалантын, Бухэнэй фермэнүүдтэ иимэ зүблөөнүүд үнгэргэгдөө. Түрүү һаалишадайнь дүй дүршэлтэй танилсагдаа.

Нёдондо жэлдэ хүршэ ажахынуудай һаалишад бэе бэеэ мүрысөөндэ уриһан байха юм. Тиин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Т. С. Закирова «Эрдэм» колхозой залуу һаалишан комсомол басаган Н. Лхамажаповае мүрысөөндэ уряа һэн. Жэлэй дүнгөөр Н. Лхамажапова уридшалжа, энэ мүрысөөгөө энэшье жэлдэ үргэлжэлүүлжэ байна. Энэ мүрысөөень дамжэн, залуу һаалишад комсомолшууд: Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой һаалишан Татьяна Дашинимаева, Химнын совхозой һаалишан Галина Улзытуева гэгшэд мүрысэнэ.

Түрүү һаалишадай дүй дүршэлые харуулхын тулада Д. Ж. Цырендоржиевагай, Н. Л. Тадвашкинагай, А. Д. Цыбендоржиевагай һонирхолтой хөөрөөнүүд аймагаймнай газетэдэ толилогдоо.

Хамтынгаа малые гүйсэд тэжээлээр хангаха гээшэ манай механизаторнуудай, луговодуудай шухала зорилго мүн. Газараа зүбөөр элдүүрилхэ, ургасыень дээшэлүүлхэ гэһэн зорилготойгоор энэ хабар аймагай научно-үйлэдбэриин конференци үнгэргэгдөө һэн. Энэ конференци дээрэ аймагаймнай суута кукурузовод Б. Р. Жамбаловай, Сэлэнгын совхозой луговодуудай отрядай дүршэл олоной анхаралда табигдаа. Энэ хабартаа газарай хурьһэ элдүүрилгэ һайжаруулха, тарилгын хүдэлмэриин шанар дээшэлүүлхын түлөө социалис мүрысөө механизаторнуудай дунда дэлгэрүүлхэ талаар горитойхон ажал ябуулагдаа.

Һүүлэй жэлнүүдтэ герасимовска хүдэлөөе һэргээн дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор луговодуудай дунда мүрысөөн үргэнөөр эмхидхэгдээ. Ажалдаа онсо ехэ амжалта туйлаһан луговодуудта «В. А. Герасимовай нэрэмжэтэ шангай лауреат» гэһэн нэрэ зэргэ олгохо тусхай гурим баталагдаа һэн. Энэ мүрысөөнэй ашаар мүнөө үедэ аймагаймнай колхоз, совхозуудта табан мянга гаран гектар газар сабшаланда герасимовска участогууд эмхидхэгдээд байна. Эндэһээ жэл бүхэндэ 19—20 центнер үбһэн хуряагдадаг юм.

Аймагтамнайшье, республика, орон доторнайшье үнэтэй сэнтэй үүсхэлнүүд олошоржо байна. Энээниинь саг соонь олондо мэдээжэ болгохо, ажалшадай зүгһөө түргэнөөр дэмжүүлхэ гээшэ тон шухала. «Табан жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ», «Хажуудамнай гээгдэжэ ябаһан хүн байха ёһогүй», «Ажалаймнай бүтээсэ ехэ, продукцимнай шанар эрхим» гэһэн уряатай мүрысөөнэй дэлисэ улам үргэдэжэ байһаар.

Манай аймагай ажалшад дэлгэржэ байһан мүрысөөе үргэдхэн, партиин XXV съездын табиһан зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө оролдожо байна.

С. РИНЧИНОВ,
партиин Сэлэнгын райкомой секретарь.

Буряадай барилгын управлениин барилга-хабсаралгын 5-дахи управленидэ залуу хүбүүн Сергей Южиков шулуушанаар хүдэлдэг юм. Тэрэ халаан бүриингөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэдэг, ажалша бэрхэ гэжэ коллектив соогоо суурхадаг. Коллектив соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ Сергей ходо түрүүлжэ гарадаг юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: залуу барилгашан С. Южиков

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ДҮРШЭЛӨӨ ХАЛАН АБАЛСАЛГЫН СЕМИНАР

Арадай ажахые 1976—1980 онуудта хүгжөөхэ тухай КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар Улаан-Үдын прибор-бүтээлгын заводой парткомой бэелүүлжэ байһан хэмжээ ябуулгануудые партиин областной комитет һайшааһан юм.

Тиин эдэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ дүй дүршэлөө халан абалсахын тула промышленна предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, ахамад инженернүүдэй түсэблэлгын-экономическа болон ажалай, салин хүлһэнэй таһагуудай начальнигуудай, парткомуудай ба нарай райкомуудай секретарьнарай семинарые КПСС-эй обком һаяхан прибор-бүтээлгын заводто эмхидхэбэ.

Партиин обкомой секретарь В. Г. Бирюков оролто үгэ хэлэжэ, семинар нээгээ.

Удаань энэ түрүү предприятиин директор И. С. Медведев, парткомой секретарь В. Б. Нимаев болон бусад хүтэлбэрилэгшэд элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Һүүлээрнь семинарта хабаадагшад заводой цехүүд соогуур ябажа, үйлэдбэритэйнь танилсаа.

КПСС-эй обкомой промышленностиин таһагые даагша Л. В. Потапов семинарай түгэсхэлдэ үгэ хэлэжэ, тобшолол хэбэ.

Манай корр.

Манай фотокорреспондент Сергей Балдуевай буулгаһан зураг дээрэ Владимир Владимирович Яркиние харанат. Энэ нүхэрнай Улаан-Үдын вагонно депогой механическа цехтэ токарёор хүдэлдэг. Коммунис ажалай ударник В. Яркин нэгэ доро дүрбэн станогто хүдэлдэг, халаан бүриингөө даабарине үлүүлэн дүүргэдэг байна.

КОММУНИС ҮЗЭЛ БОДОЛОЙ ҺУРГУУЛИ

Городой пропагандистнарай зүблөөнһөө

Улаан-Үдэ городой пропагандистнарай зүблөөн һаяхан болобо. Партийна, комсомолой, экономическа һуралсалай жэлэй дүнгүүдые зүбшэн хэлсэбэ. КПСС-эй горкомой секретарь С. В. Ангапов энэ асуудалаар элидхэл хэһэн байна.

1975—1976 оной партийна, комсомолой, экономическа һуралсалай жэл КПСС-эй XXV съезддэ бэлэдхэлэй ба тэрэнэй шиидхэбэринүүдые олониитэдэ тайлбарилгын ехэ хүдэлмэриин эхин болоо гэжэ элидхэлшэ хэлээ. Съезд хадаа политическа һуралсалай саашанхи хараа шугамай гол зорилгонуудые партийна организацинуудай урда эли тодоор табиһан байна. Партиин XXV съездын материалнуудые коммунист бүхэндэ, хүн бүхэндэ ойлгуулха гээшэ пропагандистнарай саашанхи хүдэлмэриин гол зорилго болоно.

Түрэл хотымнай ажалшад КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые ехэ һонирхон шудалжа эхилһэн байна. Һуралсалай үшөө нэгэ жэл түгэсөө. Политическа һуралсал болбол ехэнхи партийна организацинуудта ажалшадые коммунис ёһоор хүмүүжүүлгын арга нүхэсэл, һургуули болоо гэжэ үнгэрһэн һуралсалай жэлэй дүнгүүд харуулаа. Олонхи һурагшад хэшээлнүүд дээрээ ойлгожо абаһан эрдэм мэдэсээ ажалдаа хэрэглэнэ, тэрэнь түсэб, уялгануудаа дүүргэхэ хэрэгтэнь туһална.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ политическа гэгээрэлэй бүхы шатануудта 26 мянга гаран хүн һураа. Эхин шатын политическа 188 һургуули, марксизм-ленинизмын үндэһэн суртал шудалагшадай 374 һургуули, теоретическа 330 семинар үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ хүдэлһэн байна.

Марксизм-ленинизмын суртал хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй шудалха хэрэгтэ партийна комитедүүд онсо анхаралаа хандуулдаг. Тиигэжэ үнгэрһэн жэлдэ КПСС-эй горкомой дэргэдэхи теоретическа семинарта 137 хүн һураа.

КПСС-эй горком хүтэлбэрилхы бүхы хүдэлмэрилэгшэдые марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ һуралсажа, политическа дээдэ эрдэмтэй болгохоор хараална гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ марксизм-ленинизмын үдэшын университедтэ хамта дээрээ 1212 хүн һураһан байна, тэдэнэй 621 шинь КПСС-эй гэшүүн юм. Энэ жэлдэ 370 хүн университет дүүргээ. Университедэй һуралсалай ба методическа бүхы хүдэлмэри партиин XXV съездын шиидхэбэринүүдтэй зохилдуулагдан ябуулагдаһан байна.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй һуралсалые партийна комитедүүдэй үмэнэһөө һаналаа габижа, һайнаар хүтэлбэрилдэг болоо гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ. Политическа һуралсалай асуудалнууд КПСС-эй горкомой, райкомуудай бюро дээрэ байд гээд лэ зүбшэн хэлсэгдэжэ байгаа. Тэрэшэлэн предприяти болон эмхи зургаануудай парткомууд тус асуудалые саг үргэлжэ хараадаа байлгаа.

Партиин горком, райкомууд, партийна эхин организацинууд пропагандистнарые шэлэн томилхо ба хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ ходо анхаралаа хандуулжа байдаг. «Белоруссиин партийна организацида үзэл сурталай кадрнуудые шэлэн томилхо ба хүмүүжүүлхэ хүдэлмэри тухай» КПСС-эй ЦК-гай тогтоолдо үндэһэлэн, энэ хүдэлмэри ябуулагдана. Мүнөө городой партийна организацинуудай пропагандистнарай 80,4 процент дээдэ эрдэмтэй, 80 процентнь гурбан жэлһээ үлүү саг соо энэ хүдэлмэридэ ажаллана.

КПСС-эй райкомууд пропагандистнарай эрдэм мэдэсэ шалгаха хүдэлмэри (аттестаци) үнгэргэнэ. Энэ шухала хүдэлмэри партиин Железнодорожно райком эхилээ һэн. Тиигэжэ найман хүндэ «Дээдэ мэргэжэлэй пропагандист» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдоһон байна.

Үнгэрһэн һуралсалай жэлдэ пропагандистнарай ха[…] семинар үнгэргэгдэһэн ба[…] Эдээндэ методическа ехэ [...] һа хүргэгдэнэ. Авиацион[…] заводто, ЛВРЗ-дэ, приб[ор-] бүтээлгын заводто, мүн б[…] сад хэдэн организацинуудт[а] методическа соведэй хүдэлм[э]ри һайнаар эмхидхэгдэнхэ[й].

Бэрхэ, дүй дүршэлтэй [го]родой пропагандистнар [ту]хай, тэдэнэй ажал [...] элидхэлшэ хөөрэһэн бай[на].

Һүүлэй жэлнүүдтэ про[па]гандистнарай эмхидхэхы, [хү]мүүжүүлхы үүргэ улам [дээ]шэлнэ. Жэшээнь, прибор-[бү]тээлгын заводой пропаган[]дистнар В. И. Ленинэй [нэ]рэмжэтэ Ивановска камво[льно] комбинадай пропагандис[т]нарай «Пропагандист ба [...] тамжын түсэб» гэһэн үүсх[эл] дэмжэжэ, шагнагшад бүх[э] дөө угтамжын түсэб ба [...] ганнуудые абалгадань тү[...] хүргэһэн байна. Иимэ ж[э]шээнүүд олон.

1975—1976 оной һура[л]салай жэлдэ экономическ[а] коммунис ажалай, мүн [ком]сомолой һуралсал зарим [...] ды амжалта туйлаа. Гэхэ[тэй] хамта, комсомолой полити[че]скэ һуралсал эмхидхэлгэ[дэ] дутуу дунданууд бии [...] һаар. Трамвайн управлени[и], локомотивна деподо, «Т[...] на» гэжэ оёдолой нэгэд[эл] болон бусад зарим органи[за]цинуудта хэшээлнүүд м[...] гаар үнгэргэгдэдэг байгаа.

Залуушуулай полити[че]скэ эрдэм мэдэсэ дээшэл[үүл]хэ тушаа ВЛКСМ-эй X[...] съезд дээрэ нүхэр Л. [И.] Брежнев хэлэхэдээ, [залу]шуул марксистско-ленин[скэ] сурталые бодото байда[лда] хэрэглэжэ шададаг бол[хо] ёһотой гээ һэн. Тиимэ[һээ] комсомолой һуралсалда [...] анхарал хандуулха [...] Комсомолой политическ[а һу]ралсалда бэрхэ, үнинэй [про]пагандистнарые томилхо [хэ]рэгтэй гэжэ тэмдэглэгдэ[э]. Марксистско-ленинскэ үз[эл] бодол, совет ажабайдал [ту]хай үргэнөөр тайлбарил[ха], ойлгуулха, тиигэхын хажу[у]гаар капиталис общест[вын] байдал, буржуазна ном[...] мэонизм тухай залуушуу[лда] хөөрэжэ үгэхэ ёһото[й] гэжэ элидхэлшэ хэлээ.

Һуралсалай жэлэй дү[нгүүд] хүдэлмэриин дутуу ду[ндан]нуудые элирүүлээ. [...] иимэһээ городой парти[йна] организацинууд [...] дутуу дунданууда[а] усад[хаха], «КПСС-эй XXV съез[дын] шиидхэбэринүүдтэй зо[хил]дуулан, партийна һурал[сал]ай гол зорилгонууд тухай» [гэ]һэн КПСС-эй ЦК-гай тог[тоол] хүдэлмэриингөө гол [...] го болгожо, эрэхэ һуралса[лай] жэлдэ ажаллаха байна [гэжэ] тэмдэглэгдээ.

Эндэ суглараагшадые, [...] хим ажалайнгаа түлөө ш[агнал] хүртэгшэдые, бүхы про[па]гандистнарые һуралсала[й жэ]лэй дүүрэһэнтэй дашарам[даа] дуулан, нүхэр Анг[апов] КПСС-эй горкомой зү[гһөө] амаршалһан байна.

Элидхэлэй һүүлээр [...] цинскэ училищиин һура[лса]лай таһагые даагша, на[йман]дахи автобазын пропаганд[ист] П. Н. Кубышкин, ЛВРЗ-[ын] бюрогой начальник, теорет[и]ческэ семинарай хүтэлбэ[ри]лэгшэ М. Ц. Дондубон, Вер[...] ховно сүүдэй лаборато[рии] даагша, теоретическэ [се]минарай хүтэлбэрилэгшэ В. Н. Исаев, Улаан-Үдын при[бор-]бүтээлгын заводой парт[комой] секретариин орлогшо Н. Т. Василенко, Буряадай ма[...] болбосоруулдаг комбина[дай] ахамад инженер, экономи[че]ска һургуулине хүтэлбэ[ри]лэгшэ Н. Т. Кузьминов [гэ]шэд үгэ хэлээ.

Городой пропагандист[на]рай зүблөөндэ КПСС-эй [об]комой секретарь А. А. [...]диев хабаадалсажа үгэ [хэлэ]бэ.

Удаань эрхим пропа[ган]дистнар Буряадай АССР-[ай] Верховно Соведэй Пре[зидиу]мэй, КПСС-эй обкомой, [...] комой, облпрофсоведэй [хүн]дэлэлэй грамотануудаар, [...] тэ бэлэгүүдээр шагнаг[даа]. Мүн Улаан-Үдын ави[а...]дой цехэй начальник [...] Игумновада, Улаан-Үд[ын ме]дицинскэ училищ[иин] һуралсалай талаар ди[ректо]рэй орлогшо П. Н. К[...]кинда Буряадай АССР-[ай] культурын габьяата хүд[элмэ]рилэгшын үнэмшэлгэ бар[юу]лагдаа.

Д-Р. ДАМБАЕВ.

Мэргэжэлтын зүбшэл

ХОНИДОЙ ҮҮЛТЭР ҺАЙЖАРУУЛХА ТУХАЙ

Хонёор олон манай республикын ажахынуудта хусануудые шэлэхэ, тэдэнние ходо шалгажа, шэнжэлжэ байха гээшэ ехэ удха шанартай юм. Илангаяа мүнөө үедэ искусственна үрэжүүлгын үргэнөөр хэрэглэгдэдэг болоһон сагта нэгэ һайн хусын үрөөр хаһа соогоо хэдэ мянган хони үрэжүүлжэ болохо байна бшуу.

Хэрбээ һүрэгүүдтээ гаарахаар хуса шэлэнгүйгөөр, дайралдаһан лэ хусын үрэ хэрэглэбэл, олон ушарта хонидой үүлтэр һайжаруулгада ехэ һаад ушаруулагдадаг, тиигэжэ ажахынуудые горитой хохидолдо оруулдаг гээшэ. Һайса шэнжэлэгдээгүй, һүрэгэй үүлтэрыень, ашаг шэмыень саашадань дээшэлүүлжэ шадахагүй хусануудай үрэ хэрэглэбэл, зоотехник селекционернүүдэй хэдэн жэлдэ хэжэ байһан хүдэлмэри мини һалаха. хонидой үүлтэр һайжаруулгада заһагдахаар бэшэ тодхор ушаруулагдаха жэшээтэй. Тиимэһээ хони үсхэбэрилдэг республикын бүхы ажахынуудай хусануудай шэнжэ шанарые ходо шалгажа байха тон шухала. Энэ хүдэлмэриие нэн түрүүн племнэгэдэлнүүд хэхэ уялгатай.

Хусын шанарые шалгахын тула племнэгэдэл болон племпредприяти бүхэн өөрэдынгөө харьяата ажахынуудай дундаһаа нэгэ гү, али хоёр ажахыда иимэ туршалга хэхэ ёһотой. Тэдэ ажахынууд бусадһаа ехэ илгаагүй, юрын лэ ажахы байха ушартай. Туршалга хэхэ ажахыдаа эхэ хонидой 1—3 отара тодорхойлжо абадаг. Тиигээд зохихо Буряадай нарин нооһото түхэлэй хусануудые эдэ һүрэгүүдтээ гааруулжа олодог.

Тинхэдээ хусанууд хэр һайн нооһотойб гэжэ харадаг. Нооһониинь үдхэн, 7—8 сантиметрһээ оодон бэшэ, жэгдэ, хүзүүн талада, бэедээ шэрүүн үһэгүй байха эрилтэтэй. Гүзээн талада үдхэн нооһотой, хажуу талаһаань гүзээн тээшээ болоходоо, нооһониинь жэгдэ байха зэргэтэй.

Хусаһаа хэды килограмм нооһон абтааб гэхын хажуугаар хэды шэнээн сэбэр нооһон гарааб гэжэ харалсаха болоно. Түлгэ хусануудһаа 3 килограммһаа доошо бэшэ, томо хусануудһаа—5 килограммһаа бага бэшэ сэбэр нооһон абтаха байна.

Хэр һайн түл үгэхэб гэжэ туршахадаа, дорюун хусануудые, тарган һайнуудыень шэлэхэ ушартай. Тэрэшэлэн иимэ туршалга хэхэдээ, эхэ хонидые баһал таарулжа абаха байна. Эхэ хонидынь шэгнүүрээрээ, нооһоной гарасаар, нооһоной классаар, наһаараа бэе бэедээ адлирхуу, ашаг шэмэнь 10 процентһээ дээшэ бэшэ илгаатай байжа болохо юм.

Юрын ажахынуудта (үүлтэртэ хонитой гэжэ тоологдодоггүй) хусануудые хэр һайн түл үгэнэб гэжэ шалгахын тула гурбадахи классай шанартай эхэ хонидые хэрэглэхэдэ зохид. Юуб гэхэдэ, иимэ шанартай хонид ажахынуудта олонхинь болоно ха юм.

Зүгөөр үүлтэртэ хонидой ажахынуудта иимэ туршалга хэхын тула 1-дэхи классай эхэ хонид хэрэглэгдэдэг. Энэ ушарта бонитировко хэхэ үедэ бүхы эхэ хонидынь тус тустаа номерлогдодог байха юм. Хонидой зүүн шэхэндэнь түмэр тоонуудые бүхэлжэрхидэг гээшэ.

Тиин эдэ ажахынуудта хусын түл үгэхэ шанарые шалгаха хүдэлмэриин эмхидэл ба технологинь адлирхуу. Нэн түрүүн иимэ шалгалта хэхэдээ, эхэ хонидой тусхай отара бүридхэдэг. Иимэ отарада 550—600-һаа үсөөн бэшэ эхэ хонид байха болоно. Тиигээд эдэ хонидто ямар хусануудай үрэ шалгаха байһанаа тодорхойлдог. Зуун хонин бүридэ нэгэ хуса шалгагдажа, адагынь 80—90 хурьга абахаар хараалагдадаг. Хусын үүлтэрэй шанарые зүбөөр тодорхойлхын тула тэрэнһээ гараһан 50—55 эрэ, эмэ хурьгад, түлгэнүүдһээ адагынь 25—25 хурьган шалгагдаха зэргэтэй.

Шалгагдаха хусануудтаа ямар нэгэн номер олгодог. Юуб гэхэдэ, тэрэ номерыень эхэ хонидой юруун дээрэ, хусын хажуу таладань тэмдэглэхэ хэрэгтэй болохо ха юм. Үрэжүүлгэ хэһэн дотор соо хусын условно номер, эхэ хонидой өөрын номер тэмдэглэгдэдэг гуримтай. Хонишон хурьгадан түрэжэ захалхада тэдэндэ эхынь номер табиха уялгатай.

Үүлтэртэ мал үсхэбэрилдэггүй юрын ажахыда эмэ хурьгадай зүүн шэхэндэ өөрынь тусхай номер үлгөөд, баруун шэхыень хусатайнь адли эмнижэрхидэг. Энэнь хурьгадые эхэһээ һалгааха үедэ туһатай байдаг. Юуб гэхэдэ, тур нагдажа байһан отарын хурьгадые тус тустань шэгнэхэ болоно ха юм. Энээгээр хурьгадай эхээ хүхэжэ байха үедөө хэр түлжөөб гэжэ сэгнэгдэхэ жэшээтэй. Бүхы һүрэг дотор абтаһан хурьгадай эхэһээ һалгаагдаха үедөө дунда зэргээр тус бүрэе 25 килограммһаа бага бэшэ байбал, зохид гэжэ тоологдодог.

Хурьгадые эхэһээнь һалгааха үедөө бонитировко хэжэрхихэдэ, хожомоо хусануудай шанарые шэнжэлэн гаргахада бэлэн болоно үгэдэг юм. Иимэ бонитировко хэхэдээ хурьгадые дахин тэмдэглэлгэнэй хэрэггүй. Яахадааб гэхэдэ, эдэ хурьгад дахин шэнжэлэгдэхэ байна бшуу.

Хурьгадые эхэһээнь һалгаахадаа, эмэнүүдыень амярын отара болгожо найдамтан, дүршэл ехэтэй хонишодто даалгаад, тэдэнние һайн эдеэлгэндэ табиха эрилтэтэй. Тиигээд хойто хабарынь туршагдаһан хусануудһаа абтаһан бүхы түлнүүдтэ бонитировко хэжэ, нооһыень хайшалха үедэ тус бүриһөөнь хэды шэнээн нооһон абтааб гэжэ тэмдэглэдэг гуримтай.

Эдэ бүгэдын һүүлээр ямар хуса хэр һайн түл үгөөб гэжэ тодорхойлдог гээшэ. Ехэнхидээ тэдэнһээ абтаһан эмэ хурьгадайнь шанараар хусанууд сэгнэгдэдэг байха юм. Юуб гэхэдэ, эрэ хурьгад олон ушарта бэлшээгдэжэ, шахан гаргалуулагдаһанай һүүлээр тэрэл намартаа бэлэдхэлэй пунктда тушаагдашадаг байна. Туршагдажа байһан хусануудһаа дээгүүр классай (элитэ, 1 классай) эмэ хурьгад олон абтаһан байбал, һүрэгэй үүлтэр һайжаруулагшад гэжэ тоологдодог байха юм.

Туршагдаһан хуса бүхэнһөө абтаһан түлнүүдэй шанарые харуулһан дүнгүүдые зэргэсүүлжэ үзэдэг, мүн бүхы отарын дунда зэргын дүнгүүдтэй тэрэнние сасуулжа харадаг. Тиигээд али хуса эрхимлээб гэжэ гаргадаг.

Хэрбээ түлнүүдэйнь шанар отарын дунда зэргын дүнгүүдтэй адлирхуу байбал, тиимэ хуса дунда зэргын сэгнэлтэ абадаг. Нэн түрүүн хурьгадай шэгнүүр, нооһонойнь гараса харалсадаг юм.

Зүгөөр түлнүүдэйнь шэгнүүр, нооһониинь отарын дунда зэргынхиһээ доогуур байбал, тиимэ хусанууд һүрэгые һайжаруулхагүй, харин уруунь оруулха гэжэ тоологдоно. Иимэ хусанууд саашадаа гологдодог ушартай.

Эдэ бүгэдэһөө ямар тобшолол хэлтэйб гэхэдэ, хонидой үүлтэр һайжаруулхын тула селекционно бүхы хүдэлмэриие нарин һайнаар ябуулха, туршагдажа байһан хони, хурьгадые бүхыдэнь бэшэ, харин нэгэ нэгээрнь шэгнэхэ, нооһыень амяарлан шэгнэхэ тон шухала. Ажахы бүхэндэ иимээр оролдоол һаа, Бурлад оронойнгоо хонин һүрэгүүдые түргөөр һайжаруулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлжэ шадаха байнабди.

Е. ДОНДОКОВА
Госплемнэгэдэлэй ахалагша зоотехник.

Дэлхэй дээрэ титанай индустриин хүгжэлтэдэ Советскэ Союз горитой хубитаяа оруулһан байха юм. Титан үйлэдбэрилгын технологине нарижуулан һайжаруулха талаар совет эрдэмтэд болон металлургнуудай хэпэн гуршалганууд олон. Березниковско ба Усть-Каменогорско титан-магниин комбинадууд титан хайлуулха үйлэдбэриин процессүүдтэ автомат арга хэрэглэхэ хэрэгтэ шухала үүргэ дүүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Березниковско комбинадай титан хайлуулдаг пеэшэнэй дэргэдэ.

АПН-эй фото.

Совет үүдэй хүдэлмэри

[ДЕ]ПУТАДУУДНАЙ [Ү]ҮСХЭЛТЭЙ

Тарбагатайн сельскэ Совет ...ьлата предприятинуудай ...эдбэриин хүгжэлтэдэ ху... ...эрилхы нүлөө үзүүлжэ ...даг. Предприятинуудай үй...бэриингөө арга боломжо... ...дые зүбөөр хэрэглэхэ яба... ... туһатай зүбшэл кол...тивүүдтэнь Совет үгэнэ. ... соонь бодото туһа... ...жа үзүүлхын тула депута... ...д хүн зонтой бата холбоо... ...й байхые, хаана юунэй бо... ...жо байһыень гүнзэгыгоор ...эхые оролдоно. Энэнь тэ... ...ндэ ехэ туһа болодог.

Коммунист депутадууд Тар...гатайда олон юм. Александр ...ександрович Сусловые эндэ ...гүй хүн хомор. Тэрэ ...батайн райногой партии... организациин секретарь, ...сэдхэхэ комитедэй гэшүүн. ... бүхы хүдэлмэридэ эдэб...тэйгээр хабаадалсажа, сес... дээрэ дурадхал, һанамжа...дые оруулжа, гүйсэдкомой ...дэлмэридэ туһалжа байдаг ...э тэмдэглэлтэй. Ниитын ...рим сахилгада, субботнигой ...итэй һайнаар үнгэргэлгэ... ...туһалдаг, нүхэдэй сүүдүү..., эхэнэрэй соведүүдтэй хол... ... барисаагаа бэхидхэдэг.

Иимэрхүү жэшээ, баримта...дые тоолохо болоо һаа, ...он байха. Депутадууд хэзээ... эдэохи үүсхэл гаргадаг. ...лэй үедэ тэдэнэр бүришье ...наалтайгаар үйлэдбэриин ...бэй дүүргэгдэхэ хэрэгтэ, ...ет хуули ёһые сахилгада ...адалсадаг болоо.

Тарбагатайн сельскэ Со...тэ 10 депутат тоологдоно. ...нэй олонхинь дээдэ һур...ли, арбадахи класс дүүр...һэн залуушуул болоно. Тэ...эй залуу наһанай эршэ ху...дэ түшэглэн, коммунист...уд һонирхолтой үйлэ хэрэ...дые үүсхэдэг заншалтай. ...ртнийна организациин сек...тарьнуудтай, депутат-ком...нистнуудтай Соведэй гүй...дхэхэ комитет шухала асуу...лнуудые шиидхэжэ байдаг.

Партиин XXV съездын бо...жо дүүрэһэнэй удаа түрэл ...хондоо харуулан ойлгуулха ...ал хэхэ тухай асуудал ...раа бэлэи. Соведэй гүйсэд...хэ комитет, парторганиза...ин секретарьнуудтай пред...иятинуудай, эмхи зургаа...нуудай хүтэлбэрилэгшэдые ...глуулжа, энэ хүдэлмэри ... эмхидхэхэ тухай зүб...һэн байна. Мүнөө энэ ху...эри түлэг дундаа. Сове... гүйсэдхэхэ комитет депу...уудай һунгагшадтаяа ходо ...жа байха хэрэгтэ тус...р анхарал хандуулдаг юм. ...утат бүхэн һунгагшадайн... захяануудые дүүргэнгүй ...оггүй. Үнгэрэгшэ жэлэй ...ада депутадууд һунгаг...шайнгаа урда хоёр-хоёр да... тоосоһон байна. Мүнөө ...агшадтаа партиин XXV ...дын шиидхэбэринүүдые ...а хүсэндэнь оруулха ту... дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ.

Тосхоной амбулаториин үй...лан, кабинедүүдэй үсөөн ...рэһээ эмшэндэ орохын гу... ажалшад сагаа ехээр гээнэ ...э һунгагшад нэгэнтэ бэшэ ...дол оруулһан байха юм. ...булатори үргэдхэгдэжэ, шэ... больницын баригдаха ту... асуудал шиидхэгдэнхэй. ...шэнтэндэ үгтэдэг эдеэ ...ол һайжаруулагдаа.

Сельскэ Совет хэгдэхэ ху...лмэриингөө жэлэй түсэб ...дшалан табина. Саг үргэл... үнгэргэгдэжэ байдаг сесси ...рэ тосхоноо болбосон ту...тэй болгохо, шэнэ гэрнүү... олоор бариха тусхай хэл...ээһэн, шиидхэгдэһэн асуу...лнуудынь хүсэндөө орожо ...на.

Сессидэ бэлэдхэлдэ депута...һаа гадна, эдэбхитэд ха...уулагдадаг. Сесси дээрэ ...глажа, хүсэндөө ороһон ...удалнууд тушаа депутадууд ...агшадтаа дуулгажа бай... юм.

Партиин XXV съездын ...шидхэбэринүүдые сум бэе...хын түлөө Тарбагатайн ...ьскэ Соведэй депутадууд ...нар хүдэлжэ байна гэжэ ...мдэглэлтэй.

А. ШИГАЕВ.

КПСС-эй XXV съездын материалнууд тухай хөөрэлдөөн

МҮНӨӨ ҮЕЫН ШУХАЛА ЗОРИЛГО

Совет гүрэнэй түрүүшын декрет хадаа амгалан тайбан байдал тухай декрет һэн. Энэншье гайхалгүй. Юуб гэхэдэ, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ ажалшан арад анха түрүүшынхеэ засаг түрэеэ өөһэдынгөө гарта абаа.

Манай парти амгалан тайбан, зохёон байгуулхы байдалай ленинскэ политика хэр үгһаа бэелүүлдэг юм. Тингэжэ бидэнэр дайкай аюул усадхахын тула түгшүүрилтэ байдал һулаарууха, амгалан тайбанаар гүрэн бүхэнэй социально-экономическа байгуулалтаһаа дулдыдангүй зэргэ оршон ажаһууха эрхын түлөө хүсэн түгэсөөр тэмсэнэбди.

Дэлхэйн хоёрдохи дайнай һүүлээр экономико ба соёл культура, мүн ажабайдалай бэшэшье талаар харилсаа холбоо хүгжөөхэ үргэн ехэ арга боломжонууд хүн түрэлтэнэй урда нээгдээ. Мүн гүрэнүүд хоорондын харилсаае амгалан гуримаар зэргэ оршохо гол ёһонуудай үндэһөөр байгуулха, яаралтайгаар зэбсэгжэхэ хэрэгые зайсуулха бодото арга боломжонууд бии болоо.

Гэхэтэй хамта, империалис бүлэгүүд тад ондоо зорилгонуудые урдаа табиһан байгаа. 1945 оной июниин 26-да США-гай түлөөлэгшэ дайнай усалһаа хүн түрэлтэнэй ерээдүйн үеые абарха гэһэн ООН-ой Устав доро гараа табяа һэн. Харин августын 6-най ба 9-нэй үдэрнүүдтэ Японой Хиросима, Нагасаки дээрэ Америкын атомна бомбо тэһэлэгдээ һэн. Америкын профессор П. Блэкеттын зүб һанамжын ёһоор, атомна бомбонуудые тэһэлэлгэ хадаа дэлхэйн хоёрдохи дайнай эсэс болоогүй, харин СССР-эй урдаһаа шэглүүлһэн «хүйтэн дайнай» эхин болоо бшуу. Тингэжэ дайнай һүүлэй үеын харилсаанай түүхэдэ ядерна аюултай «хүйтэн дайнай» үе саг эхилээ бэлэй.

Советскэ Союз хүн түрэлтэнэй харюусалгатай энэ үе сагта дайн дажарай болохогүйн тула эдэбхитэй, шанга тэмсэл ябуулаа. Ядерна буу зэбсэг хорихо, атомна элшэ хүсые гансал амгалан тайбан байдалай аша туһада хэрэглэхэ гэһэн СССР-эй эрид шууд тэмсэл угаа ехэ удха шанартай байгаа.

Гэхэ зуура, империализмын шунахай ба ээрхэг түримхэй шанар шэнжэнь хубилаагүй зандаа. Улас түрын оршондохи хүсэнүүдэй тэнсүүри социализмын аша туһада хубилжа, империалистнууд дай үүсхэжэ шадаагүй.

Хэдэн арбаад жэлэй хугасаада яаралтайгаар зэбсэгжэлгын тала баримталагшадай «совет аюул» гэһэн үгэнүүдэй арга мэхын түлхюур, яндан байһаниинь иимэ оршон байдалда эли болоожо үгэнэ. Энэ худал хуурмаг үгэнүүд дай үүсхэхэеэ эрмэлзэһэн хүсэнүүдэй политикын нүхэсэл юм.

США-гай ба зарим баруунай гүрэнүүдэй хараа бодол яаралтайгаар зэбсэгжэлгые болюулха хэрэгтэ огтошье туһалнагүй. Үнгэрхэдөө, һүүлэй һарануудта буу зэбсэг, сэрэгэй гаргашые улам ехэ болгохо гэһэн уряанууд гарана. Үнгэрһэн хоёр жэлэй туршада США-гай конгресс ороной түүхэдэ үзэгдөөгүй ехэ пентагоной бюджет баталан абаа. Харин финансын ерэхэ жэлдэ сэрэгэй гаргашада зорюулагдаһан мүнгэн зөөриин хэмжээе 112,7 миллиард долларта хүргэхэ эрилтэ конгрессэй урда табигдаба. Энэнь байгша онойхидо орходоо 14 миллиардаар ехэ.

Харин тиигэхэдэнь, партиин XXV съезд дээрэ шахардуу байдал һулаарууха ба бүгэдэ ниитэрээ хүсэд дүүрэнээр буу зэбсэгые хуряаха политикадаа үнэн сэхэ байһанаа СССР эрид шууд мэдүүлээ. Энэ асуудалые манай ленинскэ парти онсо шухала гэжэ тоолодог байһан, мүнөө энээндэ бүри ехэ анхаралаа хандуулна. Юундэ?

Нэгэдэхеэр, арсалдаата асуудалнуудые буу зэбсэгэй хүсөөр мүнөөнэй үе сагта шиидхэхэ аргагүй болоо. Техникын улам хүгжэхэ бүри дайн аймшагтай ехэ һандаралтай боложо, дайн хэхын огто аргагүй болохо гэһэн В. И. Ленинэй сэсэн мэргэн үгэнүүдэй зүб байһыень сагнай гэршэлбэ.

Хоёрдохёор, мүнөөнэй наука, техникын хүгжэлтын үедэ яаралтайгаар зэбсэгжэлгые эрид шууд хизаарлаагүй һаа, хүн түрэлтэнэй урда бүри орёо асуудалнууд гаража болохо. Нүхэр Л. И. Брежнев энээн тухай хэлэхэдээ, ядерна буу зэбсэгһээ бүришье ехэ аюул бии болоожо болохо гэжэ тэмдэглэлэн байна.

Америкын ба баруун Европын стратегүүд дайн үүсхэбэлнай, харюугай хатуу шанга сохилто хэгдэхэ гэжэ мэдэнэ. Тиимэһээ тэдэнэр айхабтар ехэ хүсэтэй шэнэ буу зэбсэг хэлгэдэ пандана. Иимэ буу зэбсэгэй ашаар сэрэгэйнгээ хүсэнэн талаар социалис оронуудай холо урда орохоор эрмэлзэнэ.

Гурбадахяар, яаралтайгаар зэбсэгжэлгэ хадаа саашадаа хүнэй мэдэлһээ гараха хизаартаа хүрэжэ болохо байна. Юуб гэхэдэ, үдэр ерэхэ бүри электронно-тоололгын машинануудта олон тоото даалгабаринууд үгтэнэ.

Дүрбэдэхеэр, социальна асуудалнуудые шиидхэхэ айхабтар ехэ мүнгэ зөөри яаралтайгаар зэбсэгжэлгэдэ гаргашалагдана.

Мүнөө США-да гүрэнэй эрдэм, техникын хүдэлмэридэ гаргагдадаг гаргашануудай дүрбэнэй гурбан хуби сэрэгэй ба сэрэгтэ хабаатай программануудта хэрэглэгдэнэ. США-гай Коммунис партиин Генеральна секретарь Гэс Холлой хэлэһээр, гүрэнэй 1 жэлэй сэрэгэй бюджедээр 4864 эхин һургуули гү, али хүн зоной ажаһууха 201477 гэр барижа боломоор юм.

Социалис хани нэгэдэлэй гүрэнүүдэй сэрэгэй бюджедэй пэгэл хэмдээ байхадань, империалис гүрэнүүдэй сэрэгэй бюджет жэлһээ жэлдэ ехэ болгогдоно. Манай гүрэн үргэлжэ, хэлбэршэгүйгөөр амгалан байдалай түлөө буу зэбсэг хороохо, хуряаха тодорхой дурадхалнуудые ходо гаргажа байдаг гэжэ КПСС-эй XXV съезд дээрэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ һэн.

Советскэ Союз бусад социалис гүрэнүүдтэй хамта арадуудай амгалан байдал хангалгада шэглүүлэгдэһэн олон тоото хэмжээ ябуулгануудые нэгэнтэ бэшэ гаргаһан, гаргадагшье юм. Эдэ тодорхой хэмжээнүүд Баруунай бүлэгүүдэй дайн жүрөөдэһэн политикаһаа боложо, бэелүүлэгдэнэгүй. Эб найрамдалда дуратай хүсэнүүдэй бүхэдэлхэйн конгресс дээрэ Л. И. Брежнев эли тодо, хүсэд дүүрэн тодорхойлго эдэ хүсэнүүдтэ үгөө һэн. Тиихэдэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев дайн жүрөөдэгшэдэй монополинуудтай хамтарһан (сэрэгэй-промышленна комплекс) союз түгшүүрилтэ байдал һулаарууулгада һаалта хэнэ гэжэ хэлэһэн байна. Жэшээлхэдэ, Америкын сэрэгэй түб — Пентагон болбол Вашингтон соогоо амяараа хото гэмээр. Юуб гэхэдэ, тэндэ өөрын машина, самолёдууд, худалдаа наймаанай түбүүд, кинотеатр болон ресторан гэхэ мэтэ бии. Сэрэгэй энэ захиргаанда 30 мянгаад зон ажалладаг. 200 миллиард ... сэнтэй хүдэлхэгүй мүнгэн зөөри ба хэрэгсэлнүүд энэ захиргаанан мэдэлдэ бии юм.

Эдэ тоо, баримтанууд Пентагоной ажал ябуулгын нэгэл талыень харуулна. Тус захиргаанай ороной ажабайдалда нүлөөе гүйсэд элирүүлхын тула тэрэнэй промышленна нэгэдэлнүүдтэй холбоо харая. Промышленна нэгэдэлнүүдэй директорнүүдэй соведтэ, мүн албан захиргаануудтань тон багаар багсаахада, албанһаа сүлөөрһэн 1400 генералнууд болон ахалагша офицернүүд оролсоно. Эндэ жэшээ болгон, хэдэн баримтануудые дурдахамнай. Америкын 1000 ажалшан бүхэнэй 103-ниинь сэрэгэй ба сэрэгтэ хабаатай хүдэлмэри дүүргэнэ. Нэгэ үгөөр хэлэбэл, америкын зургаадахи бүлэ бүхэнэй ажабайдал Пентагонһоо ба сэрэгэй-промышленна нэгэдэлнүүдһээ дулдыдана.

Онсолходо, империалис гүрэнүүдэй дай жүрөөдэһэн политика аргагүй саана орошоо. Юуб гэхэдэ, буу зэбсэг хуряахын тула экономико шэнэдхэн барихын хэжүүгээр бүгэдэ ниитын мэдэрэл бодол ондоо болгохо гэһэн зорилго гүрэн түрын урда табигдана. Империалис гүрэнүүдэй түрүү үзэлтэй хүсэнүүд буу зэбсэг хуряалгын амжалтатай байхын тулада энэ талаар ехэ хүдэлмэри хэхэ зэргэтэй.

Манай нүхэд, манда адли үзэл бодолтойшуул үдэр бүриингөө ажал ябуулгада хэрэглэхэ удха түгэлдэр документтэй болоо гэжэ сэхэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ юун бэ гэбэл, КПСС-эй XXV съезд дээрэ баталагдан абтаһан партиимнай тогтоол болон шиидхэбэринүүд болоно. Нүхэр Л. И. Брежневэй партиин XXV съезд дээрэ хэһэн КПСС-эй ЦК-гай тоосоото элидхэл ёһо иигэжэ бэшээтэй: «Эб найрамдалда аюултай буу зэбсэг бүри ехээр гаргаха ябадалые болюулжа, буу зэбсэгэй нөөсые хороохо, буу зэбсэг хуряаха ябадалда орохые туйлаха. Иимэ зорилгоор: стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха ба хороохо тухай СССР США хоёрой хоорондохи шэнэ хэлсээ бэлдэлые дүүргэхын тула, ядерна буу зэбсэг туршалгые бүгэдэ ниитэрээ бүрин болюулха тухай, химическэ буу зэбсэг хорихо ба усадхаха тухай, хүнүүдые олониитээр хюдаха шэнэ шэнэ буу зэбсэг зохёохые хорихо тухай, тэрэшэлэн дайнай болон хорото бусад зорилгоор байгаалида муу нүлөө үзүүлхэ ябадалые хорихо тухай уласхоорондын договорнуудые баталхын тула бүхы хүсөөрөө оролдохо; түб Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые, буу зэбсэг хороохо тухай хөөрэлдөөнүүдые эдэбхижүүлхын тула шэнэ хүсэл оролдолго гаргаха. Энэ талаар түрүүшын тодорхой алхамууд тухай хэлсээ хэһэнэй һүүлээр удаадахи жэлнүүдэй туршада заагдаһан райондо сэрэгэй талаар түгшүүрилые һулаарууха хэрэг саашадань үргэлжэлүүлхэ: олон гүрэнүүдэй сэрэгэй гаргашануудан саг үргэлжын мүнөөнэй ургалтын орондо тэрэниие ходо хороожо байхые туйлаха: буу зэбсэг хороохо талаар бүхэдэлхэйн конференциие түргөөр зарлаха бүхы хэмжээнүүдые абаха».

Партиин XXV съезд дээрэ хэлэгдэһэн эдэ үгэнүүд арадуудай амгалан байдалай түлөө манай гүрэнэй саашадаашье эрид шангаар тэмсэхэ байһые гэршэлнэ.

Д. ОЧИРОВ,
партиин обкомой лекторнүүдэй бүлэгые хүтэлбэрилэгшэ.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ
КУКУРУЗАШАН

Үглөөнэй улаан наранаар Жаргалантын хүндын шэбэр соо хүхын ханхинаса донгодохо, арюун агаарта дэгдэһэн булжамуур шубуухайн жэгтэй гоёор жэргэхэ абяан газар борнойлжо ябаһан тракторай хүнхинөөндэ заримдаа оройдоошье дуулдахаяа болишоно.

Теэд Дмитрий Ивановичта энээниие шагнаха сүлөөньшье үгы. Үглөөгүүр эртэлжэ гараад, үдэр соо шадаал һаа ехэ газар борнойлжо үрдихэ хэрэгтэй ха юм. Кукурузын эшын гараагүйдэ бүхы тарялангаа нэгэ дахин борнойлжо дүүргээд, ургасын гарамсаар хоёрдохёо борнойлхо болоно. Тиигээгүй һаан хура бороо багатай ... эрхэ байдалда ... буртаг үбһэн абаһаар лэ даражархиха бшуу. Һүүлдэнь зүрүүд хоорондуурнь культиватораар элдүүрилхэдэшье хүсэд диилдэхэеэ болишохо.

Дмитрий Грешилов Чисаанынгаа совхоздо арба һайса гаран жэлдэ кукурузашанаар хүдэлнэ. Эндэхи газараа хэзээ, хайшан гээд элдүүрилхэеэ одоол арбан хургандаал адли мэдэхэ олоһон хүн ааб даа.

Түрүүн кукурузые квадратно-гнездовой аргаар тарижа, орооһыень һүн эдеэтэй болгоод абаха зорилгын табигдадаг байхада, Дмитрий Иванович аймаг соогоо эгээл ехэ ургаса хуряадаг һэн. Арбаад ... саана Жаргалантын ... тарилан дээрэ ... бураһан ... кукуруза түглыжэ һуугша бэлэй. Тэрэ үедэ тарялангынь багашаг һаад даа.

Гэнтэ таба-зургаан жэлэй саада тээ юундэшьеб кукурузын «хүндэ» буураһан байгаа. Тэрэниие ехээр ургуулха гэжэ ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд оролдохоёошье болишоо һэн. Нэгэ үе кукуруза тарихаяа огто болихо, энэмнай хэһэн гаргашые харюулнагүй, харин орондонь наран сэсэг, шэниисэ, обёос гэхэ мэтые холижо таряад, силос дарабал дээрэ гэхэ мэтэшэлэн хөөрэлдөөншье болодог һэн.

Энээниинь Дмитрий Иванович һанаандаа ехэтэ бу... ...

[illegible] ... Кукуруза тариһан газарай гектар бүхэнһөө адагынь 150 центнершье ногоон абтаа һаа, бүхы үнеэдтэтнай хүрэхэ силос гараха. Харин тариянай холисо ногоон ехэдээл һаа гектарай 50—60 центнер үгэнэ ха юм.—гэжэ тэрэ совхозойнгоо, отделениингээ хүтэлбэрилэгшэдтэ ... ...

Жаргалан ... бүри үнеехил кукурузынгаа газар дээрэ хүдэлжэ, борнойлго хэжэ гү, али зүрүүд хоорондонь элдүүрилжэ байхыень харяад, заримаи механизатор нүхэдынь

— Митя, энээнээ хаяад даа саашань. Ёһоор ургахагүй кукурузые тарижа зобоһоной хэрэг юуб. Энэ ажалда олохо олзоошье үгы бэшэ гү. Харин комбайнда һуугаад тарья хуряагаа гү, али трактораар газар хахалаа һаа, һураггүй олзотой ха юм,—гээд хэлэхэ.

Үнэхөөрөө, зарим ган гасуур болоһон жэлнүүдтэ хэдышье ехэ оролдоходонь кукуруза мүртэй ургахагүй, бүхэли жэл соо хэһэн ажалынь дэмы шахуу һаладаг байгаа. Баһа өөрыень ондоо ажалда һамшаажа, тарялан дээрээ хүдэлхэ, тэндээ наг шэбхэ ехээр гаргаха, саһа тогтоохо гэхэ мэтэ шухала ажал хэхэ тухашье үгэдэггүй бэлэй. Хэды тиигэбэшье тэрэнэй оролдолгын ашаар отделениинь һаалиин Булаган фермые ямаршье жэлдэ кукурузын силосээр таһалдаагүй.

— Үнеэдтэе силос дуран соонь эдюулһэнэй ашаар лэ һүүлэй 5—6 жэлдэ һүүгаар аймаг соогоо түрүү зэргэдэ ябанабди. Дмитрий Ивановичтаал ходо баяр баясхалан хүргэжэ байдаг гээшэбди,—гэжэ энэ фермын түрүү һаалишан Хандама Буянтуева хэлэнэ.

Дмитрий Иванович анханай айхабтар үнэн сэхэ, ажалдаа нэтэрүү, үгэ дуугүйхэнээр хүдэлмэрээ хэжэ ябадаг хүн юм. Би тэрэниие үнинэй танихаб. Хабарай хагсуу һалхин соо гү, али зунай аагма халуунда, үбэлэй хүйтэн үдэршье тэрэ үнөөхил тарялан дээрээ нэгэн гэбэл, шэбхэ зөөжэ, үгы гэбэл, газараа борнойлжо культиватор шэрэжэ гү, али үтэгжүүлгэ оруулжа ябаха. Үсөөн үгэтэй, даруу номгон зантай, бага эниэбхилһэн дулаан харасатай энэ хүнтэй ажал тухайнь оло дахин хөөрэлдөө һэм.

— Манай эндэ кукуруза мүртэй ургахагүй гэдэг һа намжые ямаршье үндэһэ баримтагүй гэхэ байнаб. Би ямаршье ган гасуур жэлдэ гектарай 100 центнерһээ доошо ургаса абажа үзөөгүйб. 1971 ондо гектарай 250 центнер, һүүлэй хоёр-гурбан жэлдэ удаагуур 200 центнер ногоон намаа хуряагаа һэм. Газарайнгаа багаханшье үһалагдадаг һаань, энээнһээ һураггүй ехэ ургаса абаха байгааб. Ган сал үбэлдөө тэндээ саһа тогтоожо (һүүлэй жэлнүүдтэ эндэмнай саһан мүртэй ороногүй), газараа зүбөөр элдүүрилжэ, ургасаяа һайнаар харууһалһанай ашаар лэ кукуруза муу бэшээр ургаа,—гэжэ Дмитрий Иванович хөөрэнэ.

Кукурузые нэгэ газарта ходо тарихада һайн гэжэ тэрэ ... Нэгэдэхеэр, тэрэнь ... бүри элдүүрилэгдэжэ, буртаг үбһэгүй байна, ... ноотой һайса баригдана. Ургасанай хүрамсаараа намар газараа хахалдаг, удаань буртаг үбһэгүй байхынь тула культиваци хэнэ. Хабар тэрээнээ дахин хахалангүй борнойлоод катогоор жэгдэлээд лэ таридаг. Хоёрдохёор, кукурузань нэгэ газарта ходо таригдажа байхадаа һайса үтэгжүүлэгдэнэ бшуу.

— Аяар 230 гектар газарта шэбхэ ехээр гаргахын аргагүй. Тиимэһээ гол түлэб минеральна үтэгжүүлгэ оруулдагби. Жэшээнь, энэ жэлдэ гектарай 2,5 центнер азотно, фосфорно болон калийна үтэгжүүлгэ холёод оруулааб,—гэжэ тэрэ хөөрэнэ.

Дмитрий Иванович хаягдаһан орооһоной хуушан селитра хэрэглэжэ, минеральна үтэгжүүлгэ хубиһанда оруулдаг. Гадна кукурузынгаа ургаһые түргэнөөр ... дүүргэхын тула гурбан сеялка нэгэ ... болгожо холбоо. Тэрэнэй ашаар үдэр бүри 10—15 гектар таридаг. Тиигэжэ тарилгынгаа болзор 3—4 дахин түргэдхээ. Зүрүүд хоорондуурнь 70 сантиметр зайтайгаар тарьяад нэгэ тээшэнь ябажа элдүүрилнэ.

— Ургасынь ... ... Дун дада ... газарта 50 гектар дээрэ кукурузаяа тэрээһэлүүлэн тарьяад туршааб. Саашадаа эндэһээ һайн ургасын абтаа һаа, ехэнхи газараа хэрээһэлүүлэн таридаг болохо һанаатайб —гэжэ Дмитрий Грешилов хэлэнэ.

Үнгэрэгшэ намар Дмитрий Иванович совхозойнгоо хүтэлбэрилэгшэдтэ иигэжэ дурадхаа һэн:

— Силосэн бүхы комбайнуудые, ногоон намаа шэрэхэ трактор, машинануудые суглуулаад, ... үдэр соо кукурузаа ... абая,—гэбэ.

Тиигэжэ бүхы кукурузань хүдэлмэриин арбан үдэр соо хуряагдажа, тэрэнь һайн шанартайгаар, хюрууда сохигдонгүйгөөр абтаа, гээлтэшье ехэ гараагүй.

— Энэмнай ходол нэгэ юумэ бодомжолжо, ухаалдижа ябадаг хүн гүб даа,—гэжэ совхозой парткомой секретарь Дугар Дондокович Дашицыренов хэлэжэ байгаа һэн.

Байгша ондо Дмитрий Иванович суглаа хүдэлдэг механизатор Михаил Диановтай хоюулан бүхы тарялачгайнгаа гектар бүриһөө 200 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряаха зорилготой. Тэрэнээ үлүүлэн дүүргэхын тула бүхы хүсэл бодол гоёо гарган хүдэлнэ.

М. НАМЖИЛОВ.
Хэжэнгын аймагай Чисаанын совхоз

ГАЗАЙ ШЭНЭ УУРХАЙ

Башкирай урда зүгтэ, Оренбургска областьгой ниилэдэг хилэ дээрэ газар үрэмдэгшэд газай шэнэ уурхай олобо. Беркутовска талмай дээрэ үрэмдэгдэһэн түрүүшынь нүхэнһөө сүүдхэ 600 миллион кубометр газай конденсат гарана. Энэ конденсат сероводородой горитойхон холисотой байба. Гол продуктнаа илгагдаһан серэ болон бусад бодосууд эндэ баригдажа байһан Мелеузовска химиин заводто үнэгүй гүүхэй эд боложо үгэхэ юм.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Беркутовска талмайн газай уурхайе малтагшад (зүүн гарһаа) үрэмдэлгын мастер Е. К. Родькин, үрэмдэгшын туһалагша Г. Д. Батталов, моторист В. А. Радионов; Беркутовска талмайн газай үрэмдэгдэһэн нүхые туршажа байһан үе.

ТАСС-ай фотохронико.

АЛАС-ДУРНЫН ХИЗААРТА

Совет Алас-Дурна зүг байгаалиин барагдашагүй баялигтай. Шулуу нүүрһэн ба нефть, алтан ба алмаз, ой модоной барагдашагүй нөөсэ баялиг, ан гүрөөл энэ хизаарта бии гээшэ. Промышленность, хүдөө ажахы далайн баялигуудые ашаглалгын эндэ хурдан түргэнөөр хүгжэлтэтэй дашарамдуулан, оршон тойронхи байгаалияа хамгаалха талаар шухала асуудалнууд шиидхэгдэхэ болоно. Ой тайга, гол мүрэнүүдые сэбэр байлгаха, хизаарайнгаа амитадай болон ургамалай аймагые аршалан арьбадхаха ... болон мэргэжэлтэд, байгаалида дуратайшуул иимэ зорилгонуудые урдаа табяад, ажаллажа байна.

Энэ талаар ямар хүдэлмэриин хэгдэжэ байһан тухай ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хөөрөөн доро толилогдоо.

АГУУ ПЕТРОЙ ТОХОЙДО

Агуу Петрой тохойдо камбала загаһа барилгые хорижо болюулһанай ашаар энэ үнэтэ загаһад гурба дахин олошороһон байна. Загаһа барилгын хоригдоһоной ашаар тэдэнэй тоогой олошорһон, олон ондоо загаһад бии болоһон байна гэжэ шалгалта харуулаа. Мүнөө энэ тохойн уһанда арбан ондоо янзын камбала амидарна. Олзоборилгын, бусад загаһа барилгые хизаарлаха гү, али огто хорихо хэмжээ ябуулганууд Алас-Дурна зүгтэ бэелүүлэгдэхээр хараалагданхай. Энэнь үнэтэ загаһадай тооё ашаг үрэтэйгөөр гуримшуулха, далайн хомор амитадые аршалан хамгаалха хэрэгтэ нүлөөлнэ.

М. РЫБАКОВ
г. Владивосток.

ДАЛАЙН СЭБЭР БАЙХЫН ТҮЛӨӨ

Далайе бузарлуулгаһаа хамгаалха уласхоорондын хэлсээнэй ёһоор, Алас-Дурнын транспортна болон олзоборилгын флодууд тусхай түсэбөөр хараалагдаһан ажал ябуулна.

Алас-Дурнын далайн пароходствын албан зургаанууд энэ хэрэгтэ гурба хахад миллион түхэриг гаргашалаа. Бузарлагдаһан бог шорой суглуулха тусхай амһартанууд, уһые нефтиин продуктнуудһаа сэбэрлэхэ сепараторнууд судануудта тодхогдоно. Бүхы портнуудта судна заһабарилгын предприятинууд нефтиин продуктнуудые, муухай уһа, бог шорой суглуулха тусхай түхеэрэлгэнүүдтэй болонхой. Эрье шадар уһа сэбэрлэхэ тусхай предприятинууд бодхоогдоно.

Эдэ хэмжээ ябуулгануудан аша үрые энэ ушар гэршэлнэ. Үнгэрһэн жэлдэ суднануудай суглуулһан 31 мянган кубометр уһанһаа гурба мянган тонно түлишэ абтаһан байна.

Худалдаа наймаанай, олзоборилгын болон эрдэмшэнжэлэлгын флодуудай баһал Владивостогой портдо далайн совет байгуулагданхай. Тэрэнь далайн уһа бузарлалгатай тэмсэлгын хэмжээ ябуулгануудые хүтэлбэрилхэ ёһотой.

Н. МОИСЕЕВ.
Владивосток.

ВАСИЛЬЕВАЙ СААД

Хүн түрэһэн нэрээ нэрлүүлхэ шухала юумэ хэхэ гээ һаа, «модо һуулга!» гэжэ хүн зоной дунда хэлэсдэг гээшэ. Амар шадарай Дежнево тосхондо ажаһуудаг Федор Алексеевич Васильев 40 гектар талмай газарта модо тарижа, ёһотой тужа байгуулһан байна.

Граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын хоёр дайнай һүүлээр Перекопые дайлан абалгада хабаадалсажа, баатаршалга гаргаһан Ф. А. Васильев дуратай хэрэгээ — ой модо хамгаалха, тариха ажалаа ябуулжа эхилээ һэн. Гэрэнэй участогта модон үсөөн ургадаг байгаа, харин ажаһуудаг тосхон шадар модон бүришье ургадаггүй бэлэй. Тиихэдэ Ф. А. Васильев эндэ тужа модо тариха гэжэ шиидээ һэн. Модоной ургахада таарамжатай газар шэлэжэ олоод, жэл бүри бархатна модо, дуб, хуһа, нарһа тэрэ һуулгадаг болобо.

Он жэлнүүдэй ошохо бүри мододой тоо олошорһоор олошоржо, тала дайдые бүрхөөжэ эхилээ һэн. Тосхонойхидынь тэрэниинь Васильевай саад гэжэ нэрлээд, эндэнь ерэжэ амарха дуратай болоо. Мододон тарилгадахада, эндэхи нуурын уһа ехэтэй боложо, мүнөө шунгаха, загаһа хахуулидахаар амаралтын зохид газар болонхой. Он соонь шандаган, гүрөөлнүүдшье дайралдадаг.

Федор Алексеевич наһанайнгаа амаралтада гарахадаа, тариһан тужаяа Николай хүбүүндээ — дипломтой мэргэжэлтэдэ дамжуулан үгэһэн байна.

Хабар бүри, 25 метр үндэр мододтон зэргэлээд, Васильевай саад соо шэнэ һөөгүүд бии болодог. Дежнево тосхонойхид субботын үдэрнүүдтэ саад соогоо ажалладаг юм. Энэ жэлдэ тужань үшөө табан гектараар үргэдхэгдөө.

В. БЕРЕЗОВСКИЙ.
Дежнево тосхон.
Хабаровска хизаар.

КАМЧАТКАДА ХАЛЮУН АЖАМИДАРХА ГҮ?

Камчаткада амитадай аймагаар хомор уһа сөөрэмүүдэй олон хадань эндэ халюунуудые үдхөө һаа, ямар хаб гэжэ ан үсхэбэрилэгшэд бодомжолбо. Теэд эндэхи эрхэ байдал халюунда таарамжатай байха гү? Агнуури болон ан үсхэбэрилгын бүхэсоюзна эрдэм-шэнжэлэлгын институдай Камчаткын отделениин эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэд эндэхи эгээл ехэ гэжэ тоолодог Камчатка мүрэниие шэнжэлэн үзэһэн байна. Сагай уларил, уһанайнь байдал, тэжээлэй болон хамгаалалгын эрхэ байдал халюунай ажамидархада таарууу зохид гэжэ эрдэмтэд тобшолол гаргаһан байна. Карелидэ ажамидардаг халюун эгээл иимэ эрхэ бандалтан.

Теэд Камчатка — олзоборилгын загаһадаи түрһэеэ хаядаг мүрэн юм. Тиимэ-хадань үнэтэ лосось түрэлэй загаһадан түрһэеэ хаяхаяа мүрэниие уруудан ерэхэдэ, халюунуудые барпдаг хаалтанууд тэдээндэ һаалта хэхэгүй гү? Тэдэниие харууһалалгын хахад метр үндэр тэн хаалтанууд эндэ бии. Түрһэеэ хаяха заһагад энэ хаалтые һаадгүйгөөр гаталан гарадаг байна. Халюунуудай эндэ байрладаг болоходо, уһан соо ажамидардаг амитадта аша туһатай байха. Лосось түрэлэй загаһадай түрһэеэ хаядаг. Шубуудай, ондатрын ажамидардаг уһан сөөрэмүүд үргэдхэгдэжэ, тэдээндэ таарууу зохид болохо бшуу.

Ан үсхэбэрилэгшэд ерэхэ жэлдэ Карелиһээ канадска халюунуудые асаржа, хахад арал дээрэ нютагжуулхые хараална.

М. ЖИЛИН.
Камчатска область.

ЗАВОД БА АМАР МҮРЭН

Хабаровскдахи Орджоникидзиин нэрэмжэтэ нефть болбосоруулдаг заводто озонтой болгохо энэ һалбаридахи түрүүшын түхеэрэлгые хабсаржа эхилбэ. Тэрэнэй ашаглалгада тушаагдахада, заводһоо гараһан уһан бүри сэбэр болохо юм. Энэ хадаа оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха талаар предприятида бэелүүлэгдэжэ байһан хэмжээ ябуулгануудай нэгэниинь болоно.

Нефть болбосоруулгада илангаяа ехэ уһан хэрэглэгдэнэ. Нефть болбосоруулгада хэрэглэгдэдэг уһые завод хахадаарнь хороожо шадаа. Тиигэжэ хэрэглэгдэһэн уһан Амар мүрэн руу заводһоо тон багаар хаягдадаг болоо. Тиихэдэ энэ уһаниинишье сэбэрлэгдэдэг. Мүрэнһөө хэды шэнээн сэбэр уһан абтаа һэм, тиимэл сэбэр уһан дахинаа бусаагдадаг.

Уһые дахин хэрэглэхэ гээшэ оршон тойронхи байгаалиие хамгаалха шухала хэмжээ ябуулгануудай нэгэниинь болоно. Хэрэглэгдэһэн уһа сэбэрлээд, технологическа зорилгодо үшөө дахин ашаглана.

Заводой бүхы хүдэлмэришэд — байгаали хамгаалха бүхэроссин бүлгэмэй гэшүүд. Оршон тойронхи байгаа байгаалиие хамгаалха, оньын жэлнүүдэй түсэб тэдэнэй эдэбхитэй хабаадалгатайгаар бэлдэгдэһэн байха юм.

А. КРЕСТИНСКИЙ.
Хабаровск.

XXI ОЛИМПИИН НААДАНУУДЫЕ УГТУУЛАН

ВОЛЕЙБОЛИСТНУУДАЙ АРГА БОЛОМЖОНУУД

Монреальда нээгдэхээ байhан XXI олимпиин наадануудта бэлэдхэлэй гол шата болоhон СССР-эй чемпионат hая түгэсөө hэн. Тиихэдээ эхэнэрнүүдэй мүрысөөн урданайхиhаа ондоогоор үнгэргэгдэhэн байна. Энээнhээ урда 12 команда хабаадалсадаг байhан аад, мүнөө 6 команда наадаа. СССР-эй суглуулагдамал хоёр команда, Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй, үшөө спортивна дүрбэн бүлгэмүүдэй эрхим спортсменкэнүүдhээ бүридэhэн коллективүүд эдэнэрэй тоодо оролсоhон юм.

Энэ ушар гүнзэгы удха шанартай. Юуб гэхэдэ, оронoймнай гол командын бүридэл ехээр хубилжа, Думанова, Булдакова, Гонобоблева, Тюрина гэгшэдэй орондо наадаха бэрхэ басагадые тодоруулха гол зорилго табигдаhан байна. Ереванай Нина Мурадян, Киевэй Лидия Осадчая, Свердловскын Лидия Логинова, Надежда Зезюля гэгшэдые СССР-эй суглуулагдамал командын тренер Гиви Ахвледиани уриhан юм. Эдэнэр бултадаа залуунууд. Тиимэhээ дүй дүршэл багатай байhаниинь эли.

Гэбэшье оронoймнай суглуулагдамал команда СССР-эй чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн. «Командын гэшүүд хэр наадабаб?» — гэжэ Гиви Ахвледианиhаа асуухада, «Ёhотой коллектив болгон командаяа хүмүүжүүлхэ, спортсменкэнүүдэйнгээ бэлэдхэлые шалгаха хэрэгтэмнай ехээр туhалаа» — гэжэ харюусана. Тиихэдээ Япондо наадахадаа дүрбэн нааданда шүүгдэhэндээ голхорhон хэрэггүй байха юм.

— Бидэнэр илалтын хойноhоо тэндэ ошоо бэшэбди, — гэжэ Гиви Ахвледиани хэлэнэ. — Гол түлэб залуу спортсменкэнүүдтээ хүшэр хүндэ наадануу юуи гэзэшэб гэжэ харуулха зорилготой hэмди. Командынгаа бүридэлые тодоруулха замдамнай эдэ наадануд горитой удха шанартай байха hэн.

Харыт даа. Дүй дүршэлөөр баян, үнинэй волейболистнууд Н. Смолеева, Н. Рыскаль, Л. Щетинина, Л. Берген, Т. Сарычева, Н. Кушнир болон дээрэ дурдаhан дүрбэн спортсменкэнүүдтэй хамта Одессын түлөөлэгшэд Ю. Казакова, Л. Рудовская, Л. Червякова, Г. Хоменко гэгшэд олимпиадада бэлдэжэ байна бшуу.

Эхэнэрнүүдэй чемпионат түгэсөө. Харин эрэшүүл хуушан хэбээрээ наадажа, түрүүшын дүхэригэй наадануудые үнгэргөөд, мүнөө амаржа байна. Мүрысөөнэй хоёрдохи хахад Олимпиин наадануудай hүүлдэ ноябрь соо үнгэргэгдэхэ юм. Тиихэдээ СССР-эй суглуулагдамал командын тренер Юрий Чесноков балай hанаагаа зобоногүй ха. Магад нёдондоной Европын чемпионадта командынгаа hайнаар наадаhан хадань тиигэнэ гү?

Юрий Чесноков суглуулагдамал командаяа ямар нэгэ коллективэй үндэhэн дээрэ байгуулдаг заншалтай. СССР-эй 18 удаа чемпион болоhон ЦСКА энэ командань болохо хаш. А. Полищук, Ю. Старунский, В. Кондра, Е. Чулак, В. Путятов, Л. Зайко, В. Борщ, В. Лоор гэгшэд нёдондо элирүүлэгдэhэн оронoймнай эгээл эрхим 24 волейболистнуудай тоодо ороо hэн. Эдэнэрhээ гадна Ригын «Радиотехника» командын гэшүүд П. Селиванов, С. Андропов, С. Антипин, Ленинградай «Автомобилист» командын түлөөлэгшэд В. Зайцев, А. Ермилов, В. Дорохов. Москвагай МВТУ-гай түлөөлэгшэд В. Чернышев, В. Уланов, Ю. Нечушкин гэгшэд олимпиин наадануудта хабаадалсаха командын бүридэлдэ орохо хараатай.

Эдэнэрэй олонхинь 1974 ондо Мехикэ хотодо бэлхэйн түрүү hуури эзэлхын түлөө үнгэргэгдэhэн мүрысөөндэ, нёдондоной Европо түбиин чемпионадта, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ хабаадалсаhан зон. Тиимэhээ бултадаа дүй дүршэл ехэтэй байhаниинь эли.

В. ПАВЛОВ,
спортивна шэнжэлэгшэ.
(АПН).

„БҮДЭРЭЛГЭНҮҮДЭЙ" hҮҮЛЭЭР...

Футбол

Улаан-Үдын „Сэлэнгэ"—Тюмениин „Нефтяник"-2:0

«Бүдэрэлгэн, бүдэрэлгэн. Удаа удаагаар...» Иимэ үгэнүүд июниин 26 болотор манай «Сэлэнгэ» тушаа хашартайгаар дуулдадаг hэн. Ушарынь гэхэдэ, Сибириин болон Ураалай стадионууд дээрэ дүрбэ дахин наадахадаа, дүрбэ дахин «бүдэрөө» hэм шуу. Эрхүүдэ уулзахадаа, 3:8 тоотойгоор оро бодогүй шүүгдэшөө hэн. Энээнэй урда тээ тэндэхи «Звезда» команда нэгэшье илалта туйлаагүй байhан юм. hүүлээрнь Ижевскдэ, Свердловскдо, Уфада наадахадаа, баhал урагшагүйдэжэ, бултандань нэгэн адли—0:2 тоотойгоор диилдэhэн байгаа. Тиихэлээрээ дабажа боломоор найман очкогой орондо «хооhон сумаагаа үргэлжэ» ерээ бшуу. Хэлэхээр бэшэ, гомдолтой даа.

— Харин мүнөө яалдагша aаб?—гээд, футболдо дуратайшуул июниин 26-да. Улаан-Үдын «Сэлэнгын» Тюмениин «Нефтянигтай» уулзаhан үдэр хөөрэлдэжэ байгаа hэн.—«Бүдэрэлгэнинь» хүрөө болоо юм бэшэ гү.

Тиигээ, үнэхөөрөөшье, «бүдэрэлгэндэнь» эсэс табигдаа. Наадаанай түрүүшын хахадта алишье командань амжалтын, баярта хүртэжэ шадаагүй. Талмайн эзэд гол түлэб добтолоошье hаа, өөдэгүйхэнөөр эмхидхэhэн наадаaниинь бираагүй hааб даа. Табло дээрэ 0:0 гэhэн наадаанай хоёрдохи хахад болотор аржыжа харагдаа hэн.

Уулзалгын хоердохи хахадай тэн багаар улаан-үдынхид добтолгоёо шангадхажа мэдэбэ. „Тиигээшьегүйдэнь аргагүй байгаа. Тэдэнэй гэдэргээ сухариха, ондоо командануудта очконуудые «бэлэглэхэ» аргань hалантаа ха юм. Талмайн углууhаа айлшадай ворота тээшэ бүмбэгэнүүд дээрэ дээрэhээнь сохигдоно. ялыншье бүмбэгэнүүд сохигдоно. Энэ үедэ талмайн эзэд наадаанай ёhотойл «эзэд» болоод байба. «Нефтянигай» футболистнууд «бүтүү» хамгаалгада орожо, мэгдүүхэнээр наададнад. Иимэ добтолгын үедэ «Сэлэнгын» добтологшо В. Пугач айлшадай ялын талмай дээрэ ябахадаа, өөhэдынгөө добтологшо М. Пастуховто ехэ зохидхоноор бүмбэгэеэ дамжуулан үгэжэрхибэ. Тэрэнь бүмбэгэеэ толгойгоороо сохёод, айлшадай ворота руу оруулжархео hэн. hүүлээрнь, хоёрхон минутын үнгэржэ байхада, улаан-үдынхидэй добтологшо Э. Эдуардов хоердохи бүмбэгэ оруулжа, 2:0 гэhэн тоотойгоор энэ уулзалгада эсэс табяа.

Мүнөө Улаан-Үдын «Сэлэнгэ» дүн хамта 11 очкотой болобо Мүнөөдэр Нижний-Тагилай «Уралец» командатай уулзаха.

С. БИЛЧИРОВ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Кабанскын аймагай Выдринэй дунда hургуулиин «Луч» командын эдир футболистнууд республикынгаа чемпионой нэрэ зэргэдэ түрүүшынхеэ хүртөө. ВЛКСМ-эй обкомой оборонно-спортивна хүдэлмэриин таhагые даагша А. Лебедев, мүрысөөнэй ахамад судья Ю. К. Поздоровкин командын капитан Витя Чемезовтэ дамжуулгын кубок, комсомолой обкомой Хүндэлэлэй грамота барюулжа байна (баруун зураг). Республикын чемпионууд болоhон командануудай капитануудай мүрысөөнэй туг буулгажа байхыень зүүн талын зураг дээрэ харанат.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

ТҮГЭСХЭЛЭЙ НААДАН

«Арhан бүмбэгэ» гэжэ шанда хүртэхын түлөө хүүгэдэй командануудан дунда футболоор республикын түрүү hуури эзэлэлгын түгэсхэлэй мүрысөөндэ хабаадаhан 12 команда наhанай тоогоор гурбан бүлэгтэ наадаба.

Бага наhанай хүбүүдэй дундаhаа Загарайн аймагай hурагшад Улаан-Үдын Советскэ районой «Бригантиные» илажа, республикынгаа чемпионууд болобо.

Дундуур ба аха наhанай хүбүүдэй дунда шанга, hонирхолтой тулалдаан болоhон байна. Кабанскын аймагай Выдрино станциин дунда hургуулиин «Луч», «Дельфин» (тренерынь Н. Илыгеев) командануудай футболистнууд илаhан байна. hүүлшын үдэр «Луч» Улаан-Үдын хүдөөгэй аймагай «Кометэтэй» уулзахадаа. 7:0 тоотойгоор шүүгээ. Эндэ командын капитан, 6-дахи класс дүүргэhэн Витя Чемезов онсо шалгарба: тэрэ гурбан бүмбэгэ оруулба Вова Кочергин, Вова Белимов гэгшэд энэ илалтада хубитаяа оруулhан байха юм «Лучтай» тон адли 7 очкотой болоhон Улаан-Үдын мяха-консервын комбинадай тосхоной эдир хүбүүд хоёрдохи hуурида гараа. Хэжэнгын аймагай hурагшадай «Хэжэнгэ» команда гурбадахи hуури эзэлбэ.

1974—1975 онуудта хоердохи hууринуудые эзэлhэн «Луч» команда (тренерынь П Черенцов) одоошье чемпионой нэрэ солодо хүртөө.

Аха наhанай хүбүүд coohoo «Дельфин» Улаан-Үдын аймагай «Чайка» командатай hүүлшын наадаанда уулзахадаа 2:1 тоотойгоор шүүжэ, хоёрдохи жэлээ удаа дараалан Буряад орон дотороо эрхимлэбэ. (7 очкотой). Выдрино станциин дунда hургуулиин 7-дохи класс дүүргэhэн Саша Якушев, капитан Сережа Преловский гэгшэд. эдэ хоёр бүмбэгэ сохижо оруулhан байна. Железнодорожно районой «Космос», Гусиноозерск хотын «Сэлэнгэ» командануудай футболистнууд тус тустаа хоёрдохи, гурбадахи hууринуудые эзэлhэн байна.

Дундуур наhатан coohoo Кабанскын аймагай «Луч» командаhаа Серёжа Деснятник — эрхим вратарь, Витя Чемезов («Луч») — бэрхэ добтологшо, мяха-консервын комбинадай тосхондохи хүүгэдэй секторэй командаhаа Валера Невзгодов эрхим хамгаалагша гэжэ тоологдобо.

Гусиноозёрскын «Сэлэнгын» вратарь Алеша Молонов. Кабанскын аймагай «Дельфин» командын хамгаалагша Саша Лоденков, добтологшо Саша Якушев гэгшэд эгээл бэрхэ байhанаа харуулаа.

Илаhан командануудта дамжуулгын кубок, ВЛКСМ-эй обкомой Хүндэлэлэй грамотанууд, дурасхаалта бэлэгүүд барюулагдаа.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

Хилын саанаhаа
Телеграф телефон радио

СТОКГОЛЬМ

Харилсаамнай бэхижэнэ

ТАСС

Швециин ба Советскэ Союзай хоорондохи харилсаа холбоон амжалтатай hайнаар хүгжэжэ байна гээд Швециин премьер-министр У. Пальмегэй «Швеци—Советскэ Союз» гэдэг бүлгэмүүдэй холбооной эндэ барлан гаргадаг «Совьет контакт» журналда толилогдоhон «Манан хүршэ ёhоной hайн харилсаан» гэжэ гаршагтай статья дотор тэмдэглэгдэнэ.

Экономическа, промышленна, эрдэм техникын ба соёлой харилсаа холбоомнай саг үргэлжэ хүгжэжэ байна гээд У. Пальме үргэлжэ лүүлбэ. Швециин ба Советскэ Союзай правительствануудай хүтэлбэрилэгшэдэй саг үргэлжын уулзалганууд хоёр ороной хоорондохи хүршэ ёhоной hайн харилсаае элирхэйлэн гэршэлнэ. Иимэ уулзалгануудай үнэтэй сэнтэй байhыень өөрынгөө дүй дүршэлhөө hайн мэдэнэб Хани ёhоной албанай хэрэгээр hаяхан Советскэ Союзда ошожо ерэhэн байнаб Тиихэдээ хэhэн хөөрэлдөө нүүднай, hанамжануудаа хэлсэhэн ушарнай хоёр ороной хоорондохи хүршэ ёhоной харилсаае саашадань бэхижүүлхэ арга олгохо байна гэжэ статьягай автор тэмдэглэнэ.

Соёлой асуудалнуудаар холбоо барисаамнай амжалтатайгаар хүгжэнэ гэжэ У. Пальме саашадаа бэшэнэ. Соёлой харилсаанай программанууд,хоёр ороной хоорондохи холбоо барисаанда hайнаар нүлөөлнэ Нэгэ нэгэндээ аяншалга амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байнхай. Энэнь манай оронуудай арадуудай нэгэ нэгэнэйнгээ ажабайдал, соёл культура ба ёhо заншал улам hайнаар мэдэжэ абахые оролдоhыень гэршэлнэ.

ДЕЛИ

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ ГҮНЗЭГЫ ШЭНЖЭЛЭЛ

ТАСС

КПСС-эй XXV съезд дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэhэн тоосоото элидхэлые Индиин Коммунис парти дэлхэйн коммунис ба империализмда эсэргүү хүдэлөөнэй, мүн эрхэнүүдэйнгээ түлөө хүдэлмэришэн ангиин тэмсэлэй теоретическэ ба бодото ажал ябуулгын гол шухала асуудалнуудта марксистско-ленинскэ гүнзэгы шэнжэлэл болоно гэжэ тэмдэглэнэ. КПИ-гэй ЦИК-гэй hаяхан болоhон сесси дээрэ нэгэн hаналтайгаар пайшаагдаhан КПИ-гэй Центральна гүйсэдхэхэ комитедэй, эндэ толилогдоhон тогтоол дотор иимэ сэгнэлтэ үгтэнэ

КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхэ хэрэгтэ туйлагдаhан алдарта амжалтануудые КПСС-эй XXV съезд согсолhон байна гээд тогтоол дотор хэлэгдэнэ. Эдэнине бэелүүлгэ уласхоорондын шахардуу байдал hулаpуулгада, амгалан ёhоор зэргэ оршон hуулгада, национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй амжалтануудта, совет общество ба экономико хүгжөөлгэдэ, совет арадай байдал hайжаруулгада шиидхэхы нүлөө үзүүлhэн байна.

Эдэ ехэ амжалтануудта үндэhэлэн, КПСС-эй XXV съезд эб найрамдалан ба уласхоорондын харилсаа холбооной түлөө, арадуудай сүлөөтэ ба бэеэ даадан байдалай түлөө саашанхи тэмсэлэй асари ехэ шэнэ программа табяа, уласхоорондын шахардуу байдалые тэхэришэгүйгөөр hуларуулхын түлөө тэмсэлэй хараа шэглэл тодорхойлоо. Промышленна ба хүдөө ажахын үйлэдбэрие саашадань хүгжөөхэ, арад зоной hуудал байдал hайжаруулха зорилгонуудые съезд хараалhан байна.

Индитэй хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо Советскэ Союзай бэхижүүлхэ хүсэлэнтэй байhыень КПСС-эй XXV съездын үшөө дахин баталжа, шэнэ түхэлэй колониализм ба хархис хүсэнүүдтэ эсэргүү тэмсэлдэнь Индиин правительствые, эндэхэг арадые дэмжэжэ байhанаа мэдүүлээ. Тиихэдээ пролетарска интернационализмын гол ёhонуудые наринаар сахиха, маоизмын хархис суртал бодолдо, ажал ябуулгада эсэргүүгээр тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ хүсэлэнтэй байhанаа съезд элирхэйлhэн байна.

АЛЖИР

Алжирта референдум үнгэргэгдэбэ

ТАСС

Национальна харти тухай референдумэй үнгэргэгдэhэнтэйнь дашарамдуулан, Алжирай Арадай Демократическа Республикын хото городууд, hуурин тосхонууд hайндэрэйхеэр шэмэглэгдэhэн байна. Алжирай 7 миллионhоо үлүү хүн тэрээндэ хабаадаа.

Үнгэрhэн жэлнүүдтэ Алжирай революциин туйлаhан амжалтануудые батадхаhан, Алжирай социалис хараа шэглэлые тодорхойлhон политическэ энэ шухала документ дотор социализм хадаа ажалшан арадай аша туhада гүнзэгыгөөр харюусадаг тэхэришэгүй үйлэ хэрэг болоно гээд тэмдэглэгдэнэ. Үргэн ниитэ ажалшан арадай аша туhада социально-экономическа хубилалтануудые саашадань гүнзэгырүүлхээр хараалагдана.

АНДР-эй Дотоодын хэрэгүүдэй министерствын генеральна секретарь Абдельгани Окби эндэ үнгэргэгдэhэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, референдумдэ хүн зон эдэбхитэйгээр хабаадаа гээд тэмдэглэбэ. Жэшээгэ hайн бүхы шахуу hуурин тосхонуудта hунгагшадай олонхинь эртэ үглөөгүүрhөө хойшо дуугаа үгэжэ, национальна хартиие дэмжэhэн байгаа гээд тэмдэглэхэ шухала. Национальна харти дотор саашадань хүгжөөхөөр хараалагдаhан hайн hайхан хубилалтануудые үргэлжэлүүлхэ хараа бодолые Алжирай таряашад бүрин дэмжэнэ гээд энэ баримта элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ Абдельгани Окби мэдүүлбэ.

ЛИССАБОН

hУНГАЛТЫН ДҮНГҮҮД

ТАСС

Португалиин президентые hунгаха hунгалтын үедэ генерал Антонию Рамалью Эанеш илалта туйлаба. hунгагшадай 61-hээ үлүү процентнь тэрэнэй түлөө дуугаа үгөө.

Антонию Рамалью Эанеш 1935 оной январиин 25-да Каштелу-Бранку гэдэг округтохи Алкаинш гэжэ нютагта түрэhэн байгаа. Тэрэ кадрова сэрэгэй алба хаагша юм. Фашизмын унагаагдахын урда тээ хэдэн жэл соо Антонию Рамалью Эанеш Португалиин офицернүүдэй элдэб бүлэгэй ажал ябуулгые фашис захиргаанда эсэргүү харшаар табилгада хабаадалсаhан байгаа.

1974 оной апрелиин 25-да фашизмда эсэргүү сэрэгэй восстаниин болохо үеэр тэрэ Анголодо алба хэжэ байгаа hэн. Тиин тэрэ эндэhээ Лиссабондо дуудагдажа хэблэлэй хэрэгүүдые эрхилхэ комиссиин бүридэлдэ томилогдоhон, удаань Португалиин телевиденидэ хүдэлмэрилhэн байгаа.

Антонию Рамалью Эанеш 1975 оной декабрь hарада Португалиин хуурай газарай хүсэнүүдэй гол штабай начальнигаар томилогдожо, Революционно Соведэй бүридэлдэ оруулагдаhан юм.

Революционно Соведэй комиссиин гэшүүн боложо, тэрэ конституциин шэнэ хэлсээ баталха тухай асуудалаар политическэ партинуудай түлөөлэгшэдтэй үнгэргэгдэhэн хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалан байна. Энэ хэлсээн Португалиин мүнөөнэй конституциин олон дүримүүдэй үндэhэ hуурида табигданхай.

ВАШИНГТОН

США-дахи hунгуулиин ябуулганууд

ТАСС

США-гай hунгуулиин ябуулганuудай үедэ республиканска ба демократическа партинуудай национальна съезднүүдтэ делегадуудые дэбжүүлгэ үргэлжэлhөөр. Эдэ съезднүүдэй үедэ президентые hунгахын тула ноябрь hарада үнгэргэгдэхэ hунгалтада президентын тушаалда тусхай кандидадуудые тодорхойлхо ёhотой.

Республиканска партиин организацинуудай заседанинууд дүрбэн штадта — Миннесота, Монтан, Айдахо, Нью-Мексикэ гэдэг штадуудта болобо. Минесота штадта Дж. Форд илажа гараа. Зүгөөр бусад гурбан штадтань Калифорни штадай губернатор байhан Р. Рейганай түлөө олонхид дуугаа үгэhэн байна. Эдэ бүгэдын дүнгүүдээр Дж. Фордын түлөө — 1.064, Р. Рейганай түлөө 994 хүн дуугаа үгөөд байнхай. Съезд дээрэ кандидатураяа дэбжүүлхын тула, наада захынь абахада, 1.130 хүнөөр дэмжэгдэхэ хэрэгтэй.

УНШАГТЫ, hонирхохол байхат

БАТА БЭХИ БОЛГОДОГ БОДОС

БАТА БЭХИ болгодог зүйл — «осми» гэдэг бодосой бага хан холисо буладта нэмэбэл, авторучкын гуурhан огто элэсэгүй болодог байна. Норильскын ашагта малтамал шанаржуулгын металлургическа комбинадта тэрэнэй холисо үйлэдбэрилэн гаргажа эхилбэ.

Урдандаа агаар өөдэ дэгдэн гарашадаг байhан металлургическа үйлэдбэриин үтэгдэлнүүдhээ энэ бодос абтадаг юм. Комбинадай туршалга-шэнжэлэлгын цехтэ зохёогдон бүтээгдэhэн түхеэрэлгэ энэ хоморой шухаг металлые «барижа абаха» арга олгоо. Энээнэй тула хоёр жэл соо ехэ хүдэлмэри хэгдэhэн байна. Шэнжэлэгшэд хэдэн мянган туршалга хэжэ, осмиин суглардаг газарые элирүүлhэн байгаа.

Хоморой шухаг энэ металлые улам ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэhэн уялга комбинадай металлургнууд абаба.

ЭРТЭ УРДЫН ЗУРАГЫЕ hЭРГЭЭН ШЭНЭЛНЭ

ҮНЭТЭ уран зурагуудые hэргээн шэнэлхэ талаар бүхэсоюзна түбэй эрдэм-шэнжэлэлгын лабораториин мэргэжэлтэд долоодохи зуун жэлдэ зурагдаhан, зурагые hэргээн шэнэлжэ эхилбэ. Дундуур зуун жэлнүүдэй эхиндэ Узбекистанай газар дээрэ бүтээгдэhэн архитектурна хүшөө болохо Варахшиска ордонhоо энэ гайхамшаг зурагые асарhан байгаа.

Газар доро булагдашанин ордоной ханануудые малтаха үедөө сагаан заануудые унаhан хүнүүдэй hүрөөтэ муухай амитадтай тулалдажа байhыень харуулhан гайхалтай hонин зурагуудые элирүүлhэн байна. Архитектурна барилгын зарим хубинь угалза хээнүүдээ, алебастрын штукатуркаар hиилэгдэн хэгдэhэн хүнэй, ан амитадай дүрсэнүүдээр гоёогдонхой. Тиигэхэ үедэ олон үнэтэ бүтээлнүүд hандаралгаhаа аргалагдан сахигдажа, эдэнэй зарим хубинь ороной музейнүүдтэ асарагдаhан байгаа.

Бүхэли хана дээрэ бүтээгдэhэн нэгэ зурагынь тусхай бодосоор түрхигдэжэ үлөөгдэhэн байгаа. Тиихэдэ эрдэмтэд жэгдэхэнээр табигдаhан хирпиисэ дээрэhээ буулгабариень абажа шадаагүй hэн. Үнэтэ шухаг уран зурагай баялигуудые hэргээн шэнэлхэ мүнөөнэй аргын ашаар энэ зураг буулгагдан абтаа. Тайлгын түүдэгэй оодогэдэ байhан гоё hайхан хубсаhатай хүнүүдэй түхэл дүрсэнүүд дахинаа мүндэлбэ.

ЖЭГҮҮРТЭ «НАЙМААШАН»

МИНСК хотодохи «Байгаали» гэжэ тусхай магазинда ороhон хүн зон наймаашанай сүлөө тухагүй байгаашье hаань, гомдодоггүй юм. Чика гэжэ нэрэтэй шаханадаг шаазгай «хөөрэлдөөндэ» дундууса оролсодог байна. Эдэ бишыхан загаhадай алиниинь hайн бэ гэжэ байгаалида дуратай эдиршүүлэй асуухадань, тэрэ дары харюусадаг: «Кардинал!» Хэрбээ ямар нэгэн асуудалда харюусажа ядаашье hаа, тэрэ сэргаяа оложо, шангаар соностодог: «Чика эдеэлхэгээ hанана».

Чикые магазинай хашаа соохоо дальбараа байхадань оложо асарhан юм. Тэрэ үдэ нооhоёо зулгаалгашаhан үрэ урээгэрхэн юумэ углууда шохсижо hуугаа hэн. Юрэдөөл, миисгэйтэй тулалдаhан байгаа хэбэртэй. Энэ дальбараае томо болгоод, табихые шиидэбэ. Нэгэтэ тэрэ шубуун хэнэйшьеб дала мүр дээрэ hуугаад ойтараа, гэнтэ «Минии хайратамни!» гэжэ хэлэжэрхёо hэн ха.

Наймаашадай, хүн зоной хөөрэлдөөе шагнан. Чика дуугаржа, «асуудалда» харюусажа hураа. Канарейкэ шуиид угы гэжэ наймаашанай хэлэхэдэнь, «канарейкэнүүд ассоргадаха» гээд шаазгай нэмэдэг байна. Хэрбээ үхибүүдэй урмаа хухараа hаань. «Хүхэ бүхые худалдажа аба! Гоё hайхан даа!» гэжэ зүбшэл үгэдэг юм.

(ТАСС).

ТЕЛЕВИДЕНИ

Июниин 30-hаа июлиин 4 болотор

СРЕДА, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.05—«Хүхюун мүрысөөнүүд» (үнгэтэ). 11.50—Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10 «Үхибүүдтэ—фильм». «Кортик» (1-дэхи сери, үнгэтэ). 13.20 — «Зураг бүхэндэ—наран!» (үнгэтэ). 13.35—«Хүгжэмтэ абонемент» (үнгэтэ). 14.05—«Эб этэй замаар, хани харилсаанай замаар»—баримтата фильм (үнгэтэ). 15.05—«Манай Лермонтов» (үнгэтэ). 15.55—Р. Шуман «Вариацинууд» (үнгэтэ). 16.05 — «Баатаршалга» (үнгэтэ). 16.35—В. Суглобов. «Персональное дело» теле-зүжэг (үнгэтэ). 18.00—«Время».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Факел»—залуушуулай программа. 19.10—Телевизионно hонин. 19.30—«Социалис мүрысөөнэй дабшаса».

«Орбита». 20.00 — «Эб этэй замаар, хани харилсаанай замаар»—баримтата фильм (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15—«Спортлото» наадалга (үнгэтэ). 21.25—«Хүгжэмтэ абонемент». 21.55—«Баатаршалга» (үнгэтэ). 22.25—Р. Шуман. «Вариацинууд» (үнгэтэ). 22.35—В. Суглобов. «Персональное дело» — теле-зүжэг (үнгэтэ). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40—Футбол. «Шахтер» (Донецк) — ЦСКА. 19.30 — «Угалзанууд» (үнгэтэ).

Улаан-Үдэ. 20.00—«Түүдэг»—тележурнал (буряадаар). 20.20—«Танай бэшэгүүдээр». 20.45—Телеочеркнуудай программа.

ЧЕТВЕРГ, ИЮЛИИН 1.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.15—«Маленькие недоразумения»—мультфильм (үнгэтэ). 11.50—Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Үхибүүдтэ—фильм». «Кортик» (2-дохи сери). 13.20—«Бүхы юумэ мэдэхэ дуратайб» (үнгэтэ). 13.30—Спортын программа (үнгэтэ). 14.10—Ф. Листын зохёолнууд (үнгэтэ). 14.30—«Уран зохёолой уншалга». М. Стельмах. «Үнэн ба худал юумэн» (үнгэтэ). 15.00—«Түрүүшүүлэй шэн габьяа»—Социалис Ажалай Герой Т. Ахунова тухай телеочерк (үнгэтэ). 15.30—«Канадын арадай hайндэр — конфедерациин үдэртэ». Канадын телевидениин программа. 17.00 — «Театр тухай хөөрэлдөөнүүд» К. Треневой түрэhөөр 100 жэлэй ойдо. 18.00 — «Время». 18.30—Забhарлалга.

Улаан-Үдэ. 18.40—Телевизионно hонин.

«Орбита». 19.00—«Мүнөөнэй эрдэм наука». 19.30—«Канадын арадай hайндэр—конфедерациин үдэртэ»—Канадын телевидениин программа. 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15—«Театр тухай хөөрэлдөөнүүд». К Треневой түрэhөөр 100 жэлэй ойдо. 22.15—Ф. Листын зохёолнууд (үнгэтэ). 22.35—«Просто так»—уран hайханай фильм. 23.50 — Забhарлалга. 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 19.00—Примориин хизаарай драмын театрай зүжэг. 21.00—Лхасаран Линховоин дуулана.

ПЯТНИЦА, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 11.20—«Ерыш наашаа. онтохон».—«Шабар горшок» (үнгэтэ). 11.50 — Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Үхибүүдтэ—фильм». «Кортик» (3-дахи сери). 13.20—«Энээниие таанар шадахат». Залуу ухаалан зохеогшодой конкурс (үнгэтэ). 14.20—«Просто так» — кинофильм. 15.35—П. И. Чайковский. «Щелкунчик» баледhээ хэhэгүүд (үнгэтэ). 15.55 — «Дайн дүүрээ—тэмсэл үргэлжэлhөөр» — баримтата фильм (үнгэтэ). 16.55—«Марк Твен против..» — уран hайханай фильм (үнгэтэ). 18.00—«Время». 18.30—Забhарлалга.

Улаан-Удэ. 18.40—Телевизионно hонин. 19.00 — «КПСС-эй XXV съезд: теориин асуудалнууд»—хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.20—«Дуунтай уулзалга» (буряадаар).

«Орбита». 20.00—«Энээниие таанар шадахат». Залуу ухаалан зохёогшодой конкурс (үнгэтэ). 21.00 — Шэнэ hонин. 21.15—«Марк Твен против...» — кинофильм. 22.20—Уласхоорондын конкурсын лауреат. Р. Слепокуров наадана (баян). 22.55—«Дайн дүүрээ—тэмсэл үргэлжэлhөөр»—баримтата фильм (үнгэтэ). 24.00 —«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 18.40—Бадминтоноор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн (үнгэтэ). 18.55—«Мой папа добрый» — уран hайханай фильм (үнгэтэ).

Улаан Удэ. 20.00 — «Улаан-Удэ» хотын программа. 20.40—«Экран»—телевизионно суглуулбари».

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита» 12.00 —Шэнэ hонин. 12.10 — «Үхибүүдтэ — фильм». «Всадник над городом» (үнгэтэ). 13 20 — «Кот всапогах» — мультфильм (үнгэтэ). 13.40 — «Харгы замда аюулгүй ябаха». 14.10 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга (үнгэтэ). 14.40 — «Элүүр энхэ байлга» (үнгэтэ). 15.10 — «Ан амитадай аймаг» (үнгэтэ). 16.10 — «Гайхалта концерт» — куклануудай фильм-зүжэг (үнгэтэ). 18.00 — «Время». 18.30—Забhарлалга. 18.40 «Би Русь тухай дуу зохёолбо»—баримтата фильм. 19.00—«Сагаан hүнинүүд» гэжэ искусствын фестиваль. Ленинградhаа дамжуулагдаха (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15—«Испанские миниатюры»—нэгэ акттай балет (үнгэтэ). 22.05—«Музейн ба выставкын залнуудаар». А. С. Пушкинай нэрэмжэтэ уран зурагай гүрэнэй музей. «Франциин үнгэтэ зурагууд». (Нэгэдэхи дамжуулга, үнгэтэ). 22.35—«Циркын галнууд» (үнгэтэ). 23.00—Футболоор СССР-эй кубогта хүртэхын түлөө мүрысөөн. «Динамо» (М.)—«Шахтер» (Донецк). 23.50 — Забhарлалга. 24.00—«Время». 00.30—Футбол «Динамо» (М.)—«Шахтер» (Донецк).

ВОСКРЕСЕНИ, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан Үдэ. 10.40—«Хүгжэм»—телевизионно суглуулбари.

«Орбита». 11.20—Мультфильмнүүд харуулагдаха (үнгэтэ). 11.40—Забhарлалга. 12.00—Шэнэ hонин. 12.10—«Литературна хөөрэлдөөнүүд». 12.50—«Картинки древнего города»—фильм-концерт (үнгэтэ). 13.00—«Советскэ Союзда алба хэнэб!» 14.00—«Түрүүшынхеэ сэнхир экранда». С. Маршак. «Горя бояться—счастья не видать»—үхибүүдэй түбэй театрай зүжэг (үнгэтэ). 16.00—«Уласхоорондын hонин» (үнгэтэ). 16.30—«Дуун-76» (үнгэтэ). 17.00—«Киногсор аяншалагшадай клуб» (үнгэтэ). 18.00 —«Время». 18.30—Забhарлалга. 18.40—«Мүнөөдэр —Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр». СССР-эй Далайн Флодой министр Т Б. Гуженко дамжуулга хүтэлбэрилхэ (үнгэтэ). 19.10—Далайн ба гол мүрэнэй флодой хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаhан концерт (үнгэтэ). 20.40—«Советскэ Союз харин айлшадай hанамжада» (үнгэтэ). 21.00—Шэнэ hонин. 21.15 «Ехэ симфоническа оркестрэй час». 22.10—«Хүдөөгэй час». 23.10 — «Экранда—Чарли Чаплинай хабаадалсаhан фильмүүд». 23.50 — Забhарлалга. 24.00—«Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 11.20—«Обещание счастья» — телефильм. 12.25—«Ильинский Зощенко тухай»—фильм-концерт. 13.30—«Инаг дуран тухай домог»—телевизионно зүжэг.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. Мүрысөөндэ хабаадагшын үгэ. «Түрүү зэргэдэ ябаха уялгатайбди» — уншагшын түрүү бэшэг. «Самоледууд поли дээгүүр элин ниидэнэ» — фото-мэдээсэл. «Хонидые хайшалалга — хонишодой жэлэй ажалай дүн харуулха хаhа» — суглуулбари. «Комбинадай хамhабариин агаахы» — Н. Блиновой статья. ТАСС-ай hүүлэй шэнэ hонин.

Хоёрдохи хуудаhанда. «Шэнэ газар элдүүрэлгэ»— Ч. Митупов А. Рыжков хоёрой статья. «Студентнүүдэй барилгын отрядууд: дүнгүүд ба түсэбүүд» — Н. Шишмаревой статья. «Совет эрхэ: шэнэ hонин» — суглуулбари. Редакцида ерэhэн бэшэгүүдэй шэнжэлэл.

Гурбадахи хуудаhанда. «Соёл культурые байгуулагшад» Н. Маториной корреспонденци. Хилын саана. Театр.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Хамар-Дабаанай хормойдо» — В. Невскиин статья, «Аяншалганууд, аяншалагнууд...» — В. Самбуевой корреспонденци.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ.

Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00664. Заказ № 015919.